

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO
ROZVOJA A SOCIÁLNEHO
ROZVOJA OBCE**

ARDOVO
na roky 2018 - 2030

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ardovo na roky 2018 – 2030
Územné vymedzenie:	Košický kraj, obec Ardovo
Územný plán obce:	<i>nie</i>
Dátum schválenia PHSR:	<i>15.12.2018</i>
Dátum platnosti:	<i>Od 15.12.2018 do 31.12.2030</i>
Verzia¹	<i>1.0</i>
Publikovaný verejne:	<i>15.12.2018</i>

¹ Prvé prijaté znenie sa označuje číslom 1.0. V prípade zásadnej zmeny sa ďalšie aktualizované verzie označujú 2.0, 3.0 atď. V prípade malých zmien sa označuje 1.1.

Riadiaci tím spracovania Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ardovo na roky 2018-2030:

Zoznam členov Riadiaceho tímu:

Daniel Fábián - starosta obce Ardovo

Obecné zastupiteľstvo:

Andrea Krokovaiová

Attila Fábián

Arpád Skokan

Robert Kanyitúr

Viliam Leskovianský

Zhotoviteľ:

Regionálna rozvojová agentúra Rožňava
Ing. Miroslav Boldiš
Ing. Adriana Soltészová

OBSAH

ÚVOD	5
I Analytická časť	7
1.1 Vymedzenie riešeného územia	7
1.2 Základné fyzicko-geografické charakteristiky obce	9
1.2.1 Poloha, prírodné podmienky a využitie krajiny	9
1.2.2 Geologická stavba	9
1.2.3 Pôdne pomery	10
1.2.4 Hydrologické pomery	11
1.2.5 Klimatické pomery	11
1.2.6 Fauna, flóra	12
1.2.7 Životné prostredie	12
1.3 Demografické charakteristiky	15
1.4 Hospodársko-ekonomický potenciál obce	19
1.4.1 Ťažba nerastných surovín	19
1.4.2 Lesné hospodárstvo	19
1.4.3 Poľnohospodárska výroba	19
1.4.4 Priemyselná výroba, stavebníctvo, výrobné služby	20
1.4.5 Zamestnanosť, ekonomika	20
1.5 Domový a bytový fond	21
1.6 Technická infraštruktúra	21
1.7 Doprava	23
1.8 Občianska vybavenosť obce	24
1.8.1 Úrady, inštitúcie a ostatné služby	25
1.8.2 Školstvo a vzdelávanie	25
1.8.3 Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	25
1.8.4 Obchody, služby	25
1.9 Kultúra	25
1.10 Šport, rekreácia a voľný čas	26
1.11 Ubytovacie a stravovacie služby	27
1.12 Zhodnotenie súčasného stavu územia	27
SWOT analýza	28
II Strategická časť	31
III Programová časť	34
IV Realizačná časť	43
V Finančná časť	50
ZÁVER	51
Povinné prílohy PHSR	57
Príloha č. 1 - Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PHSR	57
Príloha č. 2 - Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR	58
Príloha č. 3 - Zoznam skratiek použitých v PHSR	59

ÚVOD

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ardovo (ďalej len PHSR) je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza, a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce. PHSR obce spolu s územným plánom je základným a kľúčovým dokumentom pre riadenie samosprávy vychádzajúcim z poznania situácie a konkrétnych potrieb občanov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov. V území formuluje svoju predstavu o budúcnosti spolu s činnosťami a projektmi na jej zabezpečenie.

PHSR obce sa spracováva podľa Metodiky na jeho vypracovanie (pracovná verzia 2.0 z februára 2015) v zmysle zákona č. 309/2014, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja schválenej vládou SR. PHSR je vypracovaný ako strategický plánovací dokument na obdobie spravidla 7 rokov s dlhodobým výhľadom na 10 – 14 rokov. Schvaľuje ho obecné zastupiteľstvo. Schválenie PHSR je podmienkou na predloženie žiadosti obce o poskytnutie finančného príspevku zo štátneho rozpočtu a doplnkových zdrojov podľa zákona. Je rozdelený do určitých celkov:

- Úvod
- I. Analytická časť (analýza vnútorného a vonkajšieho prostredia, zhodnotenie súčasného stavu územia)
- II. Strategická časť
- III. Programová časť
- IV. Realizačná časť
- V. Finančná časť
- Záver

Analytická časť je v databázovej podobe a obsahuje analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie a odhad budúceho vývoja s dôrazom na možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce relevantné stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja územia obce.

Strategická časť obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jeho vnútorných špecifik a určí hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia.

Programová časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej politike minimálne na úroveň opatrení a aktivít, ktoré sú tvorené vecne príbuznými skupinami projektov.

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce.

V závere Riadiaci tím zabezpečí finalizáciu dokumentu a jeho predloženie zastupiteľstvu na schválenie.

Vedenie samosprávy iniciuje spracovanie PHSR obce a zostavenie riadiaceho tímu. Pre zabezpečenie realizácie programu je ustanoveným riadiacim orgánom programu volená resp. obcou zriadená tzv. „Rada obce“, ktorá sa skladá z týchto členov: Daniel Fábíán - starosta obce Ardovo, Obecné zastupiteľstvo: Andrea Krokovaiová, Attila Fábíán, Arpád Skokan, Robert Kanyitúr, Viliam Leskovianský.

Riadiaci tím koncipuje zámer spracovania PHSR, t. j. spôsob spracovania - kto, ako a kedy spracuje dokument (Zámer spracovania PHSR, Harmonogram spracovania PHSR). Po prerokovaní v orgánoch samosprávy schváli zastupiteľstvo zámer spracovania PHSR. Orgán navrhuje, riadi a zlepšuje procesy rozvoja s cieľom podporovať politiku a stratégiu definovanú v schválenom programovom dokumente tak, aby ním zabezpečované činnosti boli s ostatnými orgánmi koordinované a prispievali k efektívnosti a účinnosti podpory rozvoja aktivít na území obce.

Zámer spracovania PHSR

PHSR obce bol spracovaný na základe potrieb obce Ardovo.

Zámer spracovania PHSR	
Názov dokumentu	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ardovo na roky 2018-2030.
Forma spracovania	Úplné spracovanie „na kľúč“ Regionálnou rozvojovou agentúrou Rožňava (ďalej len RRA Rožňava).
Riadenie procesu spracovania	<i>Spôsob riadenia procesu spracovania:</i> RRA Rožňava zabezpečila odborné spracovanie PHSR podľa metodiky 2.0 MDVRR, riadiaci tím a pracovná skupina komunikáciu vo vnútri obce, komunikácia prebiehala formou konzultácií. <u>Úlohy jednotlivých aktérov:</u> - riadiaci tím: koordinácia procesu prípravy PHSR, návrh rozvojového smeru obce Ardovo na roky 2018-2030, - pracovné skupiny: podpora koordinácie procesu prípravy PHSR, pripomienkovanie návrhu rozvojového smeru obce, zabezpečenie komunikácie s občanmi.
Obdobie spracovania	PHSR bol spracovaný v roku 2018, harmonogram spracovania je uvedený v nasledujúcej tabuľke.
Financovanie spracovania	Náklady na spracovanie PHSR boli financované z rozpočtu obce.

Zdroj: vlastné spracovanie

Harmonogram spracovania PHSR

Harmonogram spracovania PHSR												
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: vlastné spracovanie

I Analytická časť

Analytická časť PHSR prináša komplexné zhodnotenie a analýzu východiskovej situácie – aktuálneho stavu, v akom sa obec nachádza. Analytická časť PHSR zároveň obsahuje i odhad budúceho možného vývoja a prípadné riziká vo väzbe na relevantné stratégie. Analýza informácií, databáz, kvantitatívnych a kvalitatívnych dát odhaľuje i vnútorný potenciál územia a limitujúce faktory rozvoja obce.

S cieľom naplnenia vyššie uvedeného účelu analytickej časti, bola spracovaná analýza vnútorného a vonkajšieho prostredia. Komplexná analýza aktuálneho stavu bola zostavená na základe informácií dostupných z relevantných zdrojov a databáz.

1.1 Vymedzenie riešeného územia

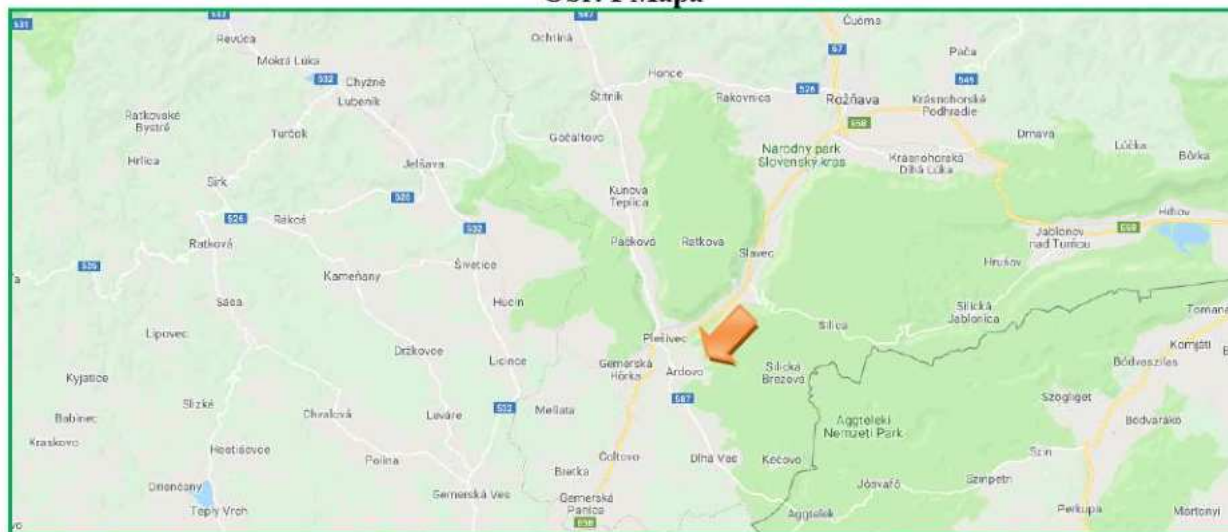
Územie obce Ardovo je územný celok, ktorý tvorí jedno katastrálne územie, a to k. ú. Ardovo. Obec sa nachádza vo východnej časti Slovenskej republiky (ďalej SR). Z hľadiska územnosprávneho členenia SR obec na úrovni NUTS 3 (RŠÚJ 3) patrí do Košického kraja SK042, na úrovni okresov sa obec nachádza v okrese Rožňava.

Tab. 1 Základná charakteristika obce

Názov obce	Ardovo
Názov kraja	Košický
Štatút obce	obec
Kód obce	525537
Typ obce	vidiecka obec
Mikroregión	DOMICA, SILICKÁ PLANINA
PSC	049 55 (pošta Dlhá Ves)
Telefónne smerové číslo	+421-58
E-mail	obcardovo@mail.t-com.sk
Prvá písomná zmienka o obci	1293
Nadmorská výška stredu obce v m	268
Celková výmera územia obce (km²)	11,21
Hustota obyvateľstva na km²	14,27 obyv.
Počet obyvateľov k 31.12.2017	160

Zdroj: ŠÚ SR

Obr. 1 Mapa

Zdroj: <https://mapa-mapy.info.sk/mapa/ardovo-slowakei/>

História obce

Prvá písomná zmienka o obci Ardovo sa datuje do roku 1243, kedy sa nazývala Erdes. V ďalšom historickom vývoji sa jej názov menil nasledovne: z roku 1318 je písomne doložený názov Ordou, z roku 1320 Ardo, z roku 1359 Ardow, z roku 1920 Ardovo. Po maďarsky sa obec úradne nazývala Pelsőcardó, Ardó.

Po roku 1881 bola obec administratívne začlenená pod Gemersko - malohontskú župu; pred rokom 1960 pod okres Šafárikovo, kraj Banská Bystrica, po roku 1960 pod okres Rožňava, kraj Východoslovenský.

Z predhistorického obdobia je doložené neolitové sídlisko bukovohorskej kultúry so zvyškami uhlíkom kreslených nástenných malieb, pilinskej kultúry z mladšej doby bronzovej a púchovskej kultúry.

Obec založili kráľovskí hájníci na staršom osídlení. Prvý raz sa v listinách spomína v roku 1243 ako majetok Bebekovcov. V roku 1427 vlastnili v nej štitníckí Bebekovci 31 port. V stredoveku boli v chotári bane na olovo. Od polovice 16. storočia bola obec poplatná Turkom, v roku 1682 ju vojská tak spustošili, že až do novej kolonizácie po roku 1740 bola pustá. V roku 1828 mala 30 domov a 254 obyvateľov. Zaoberali sa chovom oviec a pálením uhlia. V roku 1938 – 1945 bolo Ardovo pripojené k Maďarsku.

Obr. 2 Pohľad na obec Ardovo

Zdroj: OcÚ

1.2 Základné fyzicko-geografické charakteristiky obce

1.2.1 Poloha, prírodné podmienky a využitie krajiny

Obec Ardovo leží 20 km na juhozápad od okresného mesta Rožnava, na západnom okraji vápencovej Silickej planiny prikytej na juhozápade mladotret'ohornými uloženinami. Zväčša odlesnený pahorkatinný chotár s roztrúsenými lesnými plochami je rozčlenený dlhými slepými dolinami. Nadmorská výška obce v jej strede je 277 m, v jej chotári je 250-520 m. Celkové katastrálne územie zaberá plochu 1121 ha.

Administratívne je obec začlenená do Rožňavského okresu a Košického samosprávneho celku. Z hľadiska cestnej dostupnosti leží obec mimo hlavného dopravného ťahu.

Prírodné, klimatické pomery a hospodárske využitie tunajšej oblasti je významne ovplyvnené prítomnosťou dvoch planín, na ktorých úpätí, v kotlinovom teréne, je obec alokovaná. Ide o Plešivskú a Koniarsku planinu.

1.2.2 Geologická stavba

Reliéf

Z geomorfologického hľadiska predstavuje kataster riešenej obce reliéf krasových planín, ktorého súčasťou sú tiež morfológicky výrazné stráne na tektonických poruchách. Posudzované územie z hľadiska krasových javov patrí medzi veľmi cenné územia, vyskytuje sa celý rad krasových foriem. Kras možno vo všeobecnosti rozdeliť na endo a exokras. Škrapy predstavujú na území drobné krasové formy a nachádzajú sa prevažne všade tam, kde k povrchu vystupujú vápence, najmä však na stráňach krasových jám a krasových priehlbni. Na území sú rozmiestnené nepravidelne väčšia koncentrácia je pri Ardovskej jaskyni. Krasové jamy, na území sa nachádza široká paleta ich genetických typov. Mnoho krasových jám ma charakter kotlovitých krasových jám, ide väčšinou o lievikovité krasové jamy, ktorých dno bolo vyplnené hlinítm materiálom. Hĺbka krasových jám sa pohybuje v rozpätí 1–10 m. Na území Slovenského krasu sa vyvinul fluviokrasový reliéf na miestach kde vystupujú menej čisté pestré súvrstvia karbonátových hornín s polohami dolomitov. Je najlepšie vyvinutý na rázochovitých výbežkoch Silickej planiny medzi Plešivcom a Domicou. Okrajové krasové jamy sú vytvorené na styku vápencov s Plotárskou štrkovou formáciou, v západnej časti katastra. Slepé periglaciálne doliny sa nachádzajú na styku vápencov s poltárskou štrkovou formáciou v oblasti Silického a Dlhoveského okrajového polia. Okrajové polia tvoria rozsiahle uzatvorené krasové depresie, ležiace na styku vápencov s poltárskou štrkovou formáciou. Polia majú prevažne hladko modelovaný reliéf s miernymi stráňami. Endokras v území reprezentujú hlavne jaskyne.

Hustota riečnej siete je vo väčšine územia 0–100 m na 1 km².

Z hľadiska morfológicko-morfometrických typov predstavuje kataster Ardova pahorkatinový typ. Západná časť katastra predstavuje stredne členitú pahorkatinu a východná časť silne členitú pahorkatinu. Ardovský potok vytvára iba slabo vyvinutú nivu, v západnej časti katastra sa stráca v podzemí.

V orientácii reliéfu voči svetovým stranám prevláda vo východnej časti územia západná orientácia, menej východná a južná. V západnej časti je orientácia reliéfu zväčša západná a východná, menej južná. Sklon reliéfu je v celom katastri pomerne konštantný a pohybuje sa v rozmedzí 1,1°–6°. Z hľadiska energie reliéfu predstavuje kataster obce plochý typ reliéfu, východná časť sa nachádza na 3 stupni vertikálnej členitosti a západná časť na druhom stupni vertikálnej členitosti na stupnici 1–9. Členitosť reliéfu sa pohybuje vo východnej časti katastra 320–520 m, v západnej časti v rozmedzí 280–420 m.

Horniny

Geologický podklad je tvorený hlavne horninami mezozoika vnútorných Karpát a to vápencami a dolomitmi. Západná časť katastra je budovaná prevažne pestrými ílmi, štrkami a pieskami poltárskeho súvrstvia, okrem nich sa tu vyskytujú deluviálne sedimenty, hlinité a hlinito štrkovité, a horniny silicika steinalmské vápence a gutensteinské dolomity. Centrálna časť katastra je budovaná Horninami silicika, fácie karbonátovej platformy, wettersteinskými dolomitmi a vápencami, steinalmskými vápencami a gutensteinskými vápencami. Okrem tejto platformy sa tu nachádzajú aj svahové a pánvové fácie, reiflinské a pseudoreiflinské vápence. Východná časť pozostáva najmä z hornín silicika, fácie karbonátovej platformy, z nich sa tu uplatňujú najmä wettersteinské vápence a gutensteinské dolomity, menej steinalmské vápence, gutensteinské vápence. Svahové a pánvové fácie sú reprezentované hallstattskými a reiflinskými a pseudoreiflinskými vápencami. Niva Ardovského potoka je tvorená fluviaálnymi sedimentmi, štrkovitými, štrkovito-piesčitými. Silický príkrov je tu budovaný horninami najmä triasovými. Kvartérny pokryv je súvislejší len v okolí Ardovského potoka, ktorej nivu vyplňajú kvartérne – holocénne sedimenty, a v menšej miere sú zastúpené horniny kvartérne, pleisocen-holocénne a pleistocénne ako malý ostrovček v JZ časti katastra.

1.2.3 Pôdne pomery

Mimoriadne pestrá škála pôdných druhov a typov sa tu odvíja od rôznorodosti reliéfu, jeho vlastností a expozície, ako i od geologického substrátu. Existencia pôd je viazaná na dynamický prírodný celok, ktorý vzniká pomalou, ale trvalou premenou vrchnej časti zemskej kôry pôsobením živých organizmov a exogénnych činiteľov. Na druhej strane je pôda veľmi citlivým prvkom reagujúcim na vonkajšie zmeny, a to najviac v procese vytvárania pôdneho horizontu. Kataster obce spadá do teplej, mierne suchej klimatickej oblasti so stredne dlhým vegetačným obdobím a pomerne miernou zimou.

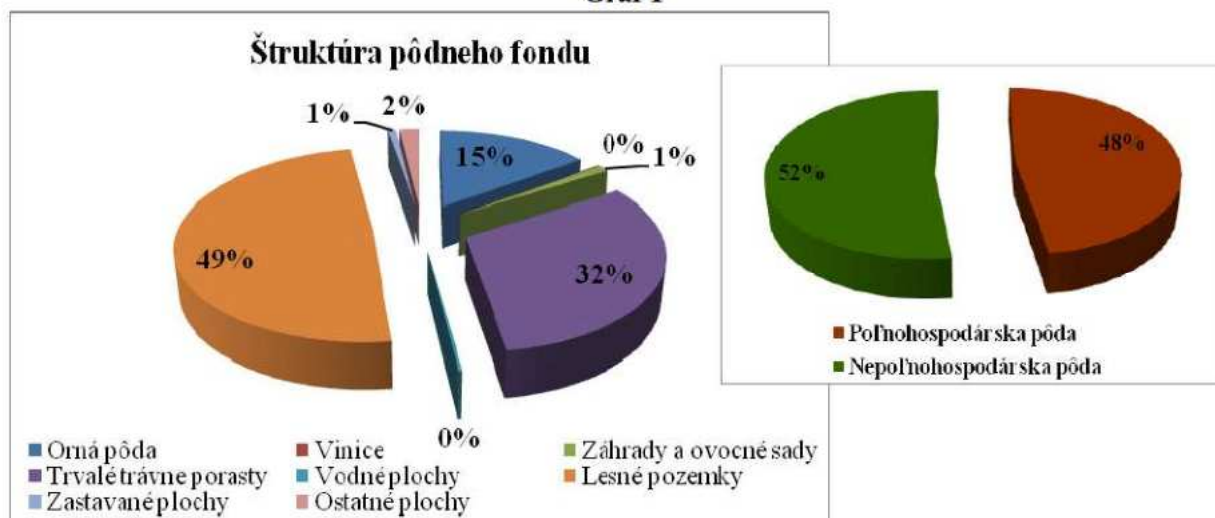
Prevládajúcim pôdnym typom sú nie príliš úrodné rendziny, vhodné najmä na pasienky a na pestovanie krmív. Kataster obce je zaradený Výnosom Ministerstva pôdohospodárstva SR z 21. januára 2003 č. 148/1/2003-100 medzi „Ostatné znevýhodnené oblasti obce s výnosovosťou poľnohospodárskej pôdy do 17 bodov vrátane“. Obec Ardovo nespadá do Zoznamu obcí zaradených do zraniteľných území a teda sa na neho nevzťahuje Nitrátová smernica. Vďaka tomu, že kataster obce spadá pod územie NP, a pretože na okolí sa nenachádzajú prakticky žiadne zdroje znečistenia životného prostredia, je možné predpokladať, že pôdy sú tu málo znečistené, bez ťažkých kovov, zodpovedajúce požiadavkám pre bio produkciu.

Tab. 2 Štruktúra pôdneho fondu

Územie obce		
Využitie pôdneho fondu	Výmera (ha)	%
Poľnohospodárska pôda:	535,4	47,8
Orná pôda	168,7	15,0
Vinice	0	0
Záhrady a ovocné sady	13	1,2
Trvalé trávne porasty	353,7	31,6
Nepoľnohospodárska pôda:	585,1	52,2
Vodné plochy	3,1	0,3
Lesné pozemky	552,2	49,3
Zastavané plochy	8,3	0,7
Ostatné plochy	21,5	1,9
Spolu	1120,5	100

Zdroj: OcÚ Ardovo

Graf 1

1.2.4 Hydrologické pomery

V obci je kvalitný a pomerne výdatný zdroj pitnej vody (vyvieračka pri budove OcÚ), na ktorý sú napojení miestni občania. Na hranici katastra je ďalší známy zdroj pitnej vody – Kráľova studňa, ležiaca pri turistickej trase.

Voda a vodné toky: podľa hydrogeologického rajónovania ležia podzemné vody posudzovaného územia v regióne G 129 mezozoikum centrálnej a východnej časti Slovenského krasu. Budovaných prevažne predkvartérnymi horninami, vápencami a dolomitmi, ktoré majú krasovú a krasovo-puklinovú priepustnosť v nive potokov štrky, ktoré majú veľmi dobrú až dobrú priepustnosť a stredné zvodnenie. Litologická charakteristika podkladu odráža aj jeho hydrologické vlastnosti. Prietoknosť a hydrogeologická produktivita hornín v oblasti Slovenského krasu je vysoká (transmisivita $T < 1.10^{-3} - 1.10^{-2} \text{ m}^2 \cdot \text{s}^{-1}$).

Pre hydrogeologické pomery Slovenského krasu je charakteristické, že tu absentuje povrchový odtok, zrážkové vody infiltrujú celé do skrasovatených karbonátov mezozoika. Povrchové vody v Ardove sú odvodňované Ardovským potokom, v Dlhej Vsi bezmenným potokom pretekajúcim obcou a končiacim ponorom pri Ardovskej jaskyni keďže ide o krasovú oblasť, celá riečna je výrazne redukovaná a prenesená do podzemia. Územie patrí do povodia Slanej. Územie patrí do povodia Bodvy.

Vodné toky: povrchové vody z územia obce gravitujú do povodia rieky Slaná. Ide hlavne o atmosférické zrážky a jarne vody z príľahlých svahov nad obcou, zachytené rýhami a stružkami a privedené do potoka v strede obce, ktorý tečie okrajom hlavnej ulice, smerové upravený, spevnený s betónovými stenami do tvaru jednoduchého lichobežníka po dolný koniec v dĺžke 0,9 km. Odtokové pomery sú priaznivé s dostatočným spádom tak, že povrchové vody atmosférického pôvodu pozemky v obci nezatápajú a nevymieľajú.

Územie sa nachádza v blízkosti hranice NP Slovenský kras s 3. stupňom ochrany v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z., z uvedeného dôvodu je starostlivosť a ochrana vodných tokov a zdrojov mimoriadne dôležitá.

1.2.5 Klimatické pomery

Podľa klimatickej klasifikácie patrí obec do mierne teplej a mierne vlhkej oblasti s chladnou zimou, ktorá siaha do nadmorskej výšky približne 800 m n. m.. Viac ako 50 letných dní v roku a priemerná júlová teplota sa nachádza vždy nad 16 °C. Ročná amplitúda teploty vzduchu, ktorou sa určuje veľkosť termickej kontinentality, dosahuje 21,5 až 23,3 °C,

čím sa približuje k hodnote ročnej amplitúdy Potiskej nížiny a svedčí o zvýšenej kontinentalite klímy. V dôsledku svojej geografickej polohy v miernom klimatickom pásme strednej Európy, charakterizovanom prevládajúcim západným výškovým prúdením s častou výmenou vzduchových hmôt, sa v globále súčasne prejavuje zmierňujúci vplyv oceánu. Najteplejším mesiacom v roku je júl, ktorého priemerná teplota je 19 až 20 °C. Najchladnejším mesiacom je január s mesačným priemerom -3 °C, pričom priemerná ročná teplota dosahuje 8,5 °C.

1.2.6 Fauna, flóra

V nadväznosti na vývoj rastlinstva sa vytvárali aj pestré životné podmienky pre vývoj živočíšstva. Sú to najmä nižšie skupiny živočíchov, ktoré územiu dávajú prevažne charakter zoocenózy stepného a lesostepného pásma. Tieto sa miestami kontrastne prelínajú s horskými prvkami. Slovenský kras je bohatý na výskyt bezstavovcov, napríklad viac ako 130 druhov mäkkýšov, 1500 druhov chrobákov, 1022 druhov motýľov. Z vtákov sa tu vyskytuje napr. sokol rároh, včelár obyčajný, hadiar krátkoprstý, orol krikľavý, sova dlhochvostá, skaliar pestrý, či strnádka. Z plazov sú to jašterica múrová, jašterica zelená, užovka stromová, užovka hladká a iné. V jaskyniach sa riešeného územia sa nachádza približne 9 druhov netopierov. Územie je prvou biosférickou rezerváciou (od roku 1977) na Slovensku. V roku 1995 bolo 12 jaskýň Slovenského krasu zaradených do zoznamu Svetového prírodného a kultúrneho dedičstva v rámci slovensko-maďarského projektu Jaskyne Slovenského a Aggtelekského krasu.

Na riešenom území bolo vyhlásené CHVÚ Slovenský kras pre zachovanie biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov bociana čierneho, bučiaka trst'ového, d'atľa čierneho, d'atľa bielochrbtého, d'atľa prostredného, hadiara krátkoprstého, chriašteľa bodkovaného, kane močiarnej, krutihlava hnedého, lelka lesného, muchárika bielokrkeho, muchárika červenohrdlého, orla krikľavého, penice jarabej, prepelice poľnej, skaliara pestrého, sokola rároha, sokola sťahovavého, sovy dlhochvostej, strakoša červenochrbtého, škovránka stromového, včelára lesného, výra skalného, výrika lesného, žlny sivej a zabezpečenie ich prežitia a rozmnožovania.

1.2.7 Životné prostredie

Ochrana ŽP v obci Ardovo má veľký význam, nakoľko sídli v ochrannom pásme NP Slovenský kras a platí tu 3. ochranný stupeň. Aj napriek prítomnosti NP je však okolie obce vystavené značnej záťaži. Ide hlavne o nevhodne alokované prevádzky primárneho - ťažobného a sekundárneho - spracovateľského a výrobného priemyslu. Najviac zaťažujúcimi podnikmi okolia patrí celulózový priemysel v Slavošovciach a Magnezitové závody, a. s. Jelšava. Uvedené podniky sa najväčšou mierou podieľajú na exporte škodlivých znečisťujúcich látok.

Ochrana prírody a krajiny

Územie Slovenského krasu je chránené už od roku 1973 (kedy bola vyhlásená CHKO Slovenský kras), od r. 1977 má územie štatút Biosférickej rezervácie. NP Slovenský kras bol vyhlásený 1. marca 2002. Slovenský kras je najväčším a po stránke rozmanitosti prírodných hodnôt najcennejším krasovým územím v Strednej Európe. Prelínajú sa tu prvky mediteránnej, panónskej, karpatskej flóry a fauny s niektorými boreálnymi a atlantickými elementmi.

Krasové útvary: jedinečné sú jaskyne Slovenského krasu, ktoré pre svoju mimoriadne vysokú koncentráciu na pomerne nevelkej ploche získali spoločne s jaskynným systémom susedného Aggtelekského krasu v roku 1995 kredit územia zapísaného do Svetového prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO.

Národná prírodná pamiatka Ardovská jaskyňa

Najvýznamnejším krasovým útvarom v katastri obce je jaskyňa Ardovo, registrovaná ako chránený prírodný výtvor a zároveň ako Národná prírodná pamiatka. Táto jaskyňa je aj významným zimoviskom netopierov. Jaskyňa je zároveň archeologickou lokalitou, v ktorej sa našli zvyšky neolitickéj bukovohorskej kultúry a nástenné maľby. Zistili sa aj pozostatky mladších osídlení z halštatskej a laténskej doby. Nachádza sa juhovýchodne od Ardova, na juhozápadnom okraji Silickej planiny. V stredotriasových svetlých wettersteinských vápencoch ju vytvorili vody občasného vodného toku, ktorý sa ponára v závere širokej slepej doliny vedúcej od Dlhej Vsi, pripomínajúcej okrajové krasové pole. Dĺžka jaskyne je 1492 m. Podzemné priestory zdobia najmä cibulovité a iné stalaktity, stalagmity, sintrové záclony a misy. Ardovská jaskyňa bola miestnym obyvateľom známa oddávna.

Významné vtáčie územie: Slovenský kras je jedným z piatich najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie vybraných druhov chránených a ohrozených vtáčích druhov.

Chránené druhy: na území Slovenského krasu sa vyskytuje celý rad vzácnych, ohrozených, aj endemických rastlinných a živočíšnych druhov, vytvoril sa tu celý rad jedinečných krasových biotopov a mikrohabitatov, ktoré sú domovom rozmanitých životných foriem. Napríklad lúky Slovenského krasu sú zaradené medzi druhovo najbohatšie na území Slovenska. Preto si toto územie zasluhuje aj náležitú ochranu.

Všetky tieto zákonom chránené hodnoty predstavujú na jednej strane určité obmedzenia týkajúce sa obhospodarovania a využívania krajiny, ale na druhej strane znamenajú vysoký potenciál, využiteľný pri rozvojom aktivitách.

Ochrana ovzdušia

Na ochranu ovzdušia v obci pred potenciálnymi a reálnymi zdrojmi znečistenia slúži zákon č. 309/1991 Zb. o ochrane ovzdušia pred znečisťujúcimi látkami v znení neskorších predpisov. Upravuje práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane ovzdušia pred vnášaním znečisťujúcich látok ľudskou činnosťou a spôsobom obmedzenia následkov znečisťovania. V zákone sú definované znečisťujúce látky, zdroje znečisťovania, povinnosti právnických a fyzických osôb ako aj prevádzkovateľov zdrojov znečistenia ovzdušia, poplatky a pokuty za znečisťovanie ovzdušia. Definované sú veľké zdroje znečistenia ovzdušia ako technologické celky so súhrnným tepelným výkonom 50 MW alebo vyšším.

Na riešenom území nedochádza pri znečisťovaní ovzdušia k prekračovaniu stanovených emisných limitov príslušným orgánom štátnej správy. Obec je plynifikovaná a vykurovanie je v trvale obývaných objektoch riešené plynom, alebo tuhým palivom.

Priemerná ročná koncentrácia NO₂ je 5-10 µg.m⁻³. Priemerná ročná depozícia N (NO, NO₂) je 600–700 mg.m⁻². Priemerná ročná koncentrácia SO₂ je 5–10 µg.m⁻³. Priemerná ročná depozícia S (SO₂ a sírany) je 1500–2000 mg.m⁻². Ide prevažne o nízke hodnoty tesne nad nulovými. Výrazným zdrojom znečistenia ovzdušia ovplyvňujúce dotknuté územia sú Jelšava – Lubeník, Rožňava a Revúca, všetky uvedené zdroje sú lokalizované v kotlinách a dolinách. Z tohto dôvodu prашný spád a časť plynných exhalátov znečisťuje územie v bezprostrednom, okolí zdroja. Časť plynných exhalátov sa pomocou komínového efektu dostáva do vyšších vrstiev atmosféry a diaľkovým prenosom znečisťuje širšie okolie. K znečisteniu ovzdušia dochádza tiež plynnými exhalátmi zo skládok odpadu.

Odpadové hospodárstvo

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2001. Jedným zo základných nástrojov stratégie

hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programov odpadového hospodárstva“. Program odpadového hospodárstva SR vypracováva Ministerstvo ŽP a následne krajský úrad, samosprávny kraj, obec a pôvodca odpadu.

V obci funguje triedený zber TKO (vrecový zber). Odvoz má na starosti firma Brantner Gemer s.r.o., odpad sa vozí na Regionálnu skládku odpadov v Tomali.

Lesné hospodárstvo

Lesy a lesné hospodárstvo predstavujú pre Slovensko nielen veľký hospodársky potenciál, ale sú aj významným krajinnoekologickým faktorom. Plnia takisto aj početné mimoprodukčné funkcie: vodohospodársku, antieróznú, podochrannú, rekreačnú, sociálno-zdravotnú, estetickú a ďalšie. V dôsledku veľkej geografickej rôznorodosti krajiny, na relatívne malom území sa nachádza široká škála lesných vegetačných stupňov.

Lesné porasty sú na území katastra Ardovo rozšírené predovšetkým vo východnej časti, ktorá je zaradená do národného parku. Väčšinou sú prirodzeného charakteru. Celková lesnatosť presahuje 50 %. V katastri sa vyskytujú nasledovné typy lesných biotopov:

1. Dubovo-hrabové lesy karpatské, 2. Teplomilné submediteránne dubové lesy, 3. Lipovo-javorové sutinové lesy, 4. Bukové a bukovo-jedľové kvetnaté lesy, 5. Vápnomilné bukové lesy. Lesné porasty patria do kategórie lesov ochranného, osobitného a hospodárskeho určenia. Rozloha lesných pozemkov v k. ú. Ardovo 550 ha (49 % k. ú.) Štátne lesy o. z. Tornaľa.

V súčasnosti sú lesy v okolí obce ohrozované dvoma vážnymi problémami: rozsiahlym odlesňovaním a narušovaním kvality a stability lesov. Závažnejším je však druhý problém. Tento je vyvolávaný hlavne zhoršením zdravotného stavu lesov v dôsledku znečistenia ovzdušia, ako aj globálnych zmien klímy. Negatívny vplyv na stav lesov má aj ich nevhodne alebo neekologické obhospodarovanie. Zníženie kvality a stability lesov má negatívny dôsledok na biodiverzitu, prejavuje sa zánikom, resp. rozpadom ekosystémov, zvyšovaním počtu vyhynutých a kriticky ohrozených druhov ako aj znižovaním genetickej rôznorodosti. Sprievodnými javmi sú zvyšovanie plochy pôdy postihnutej eróziou, nežiaduce výkyvy v hydrologických pomeroch a lokálne klimatické zmeny. Lesy tohto systému sú mimoriadne dôležité pre uchovanie genofondu fauny európskeho významu. Jeho členenie je veľmi výhodné pre prežívanie reliktovej fauny preglaciálneho obdobia i glaciálu, pretože výškové členenie umožňuje vytváranie špecifických mikroklimatických podmienok.

Pôda

Pôda predstavuje rozhodujúci prírodný zdroj a súčasne aj ekonomický a eko-sociálny potenciál. Umožňuje produkovať potraviny a suroviny (drevo, vlákna, oleje), recykluje odpady, tvorí leso-poľnohospodársku krajinu, filtruje a zadržiava vodu na našom území, umožňuje využívať a zhodnocovať slnečnú energiu, zabezpečuje kolobeh a ekologicky vyváženú bilanciu látok v prírode, udržiava diverzitu rastlinných a živočíšnych druhov na predmetnom území a primárne formuje kvalitu ŽP, je zdrojom surovín a kultúrnym dedičstvom vzdialenej a nedávnej minulosti, je istotou pre život a spoločenské bytie obyvateľstva.

Starostlivosť o pôdu je prejavom vyspelosti štátu a kultúrnej úrovne jeho obyvateľstva. Moderná poznatková základňa o pôde a kvalifikovaný výkon štátnej správy pri ochrane a využívaní pôdy sú aj nutnou podmienkou stanovenou legislatívou EÚ. V legislatíve ochrany poľnohospodárskych pôd dominujú priame opatrenia na ochranu pôdy. Kvalita pôdy patrí medzi najvýznamnejšie faktory využívania a rozvoja územia obce. Vzhľadom k veľmi dlhému času jej obnovy je potrebné v maximálnej miere zohľadňovať jej prirodzené vlastnosti. Rozsah pôdneho fondu je obmedzený, a práve preto musí byť v plnom rozsahu racionálne využívaný. Medzi hlavné negatívne faktory, ktoré ovplyvňujú pôdnu produkciu a jej environmentálne funkcie patria najmä zhutňovanie a acidifikácia pôd, neuvážené rekultivácie pôd, neúmerne meliorácie, nadmerná chemizácia, stále sa zvyšujúca erózia, zosuvy, divoké skládky a emisno-

imisná kontaminácia pôd. Veľmi významný a podstatný vplyv na pôdu v regióne majú exhaláty vznikajúce spaľovaním uhlia, najmä zlúčenín síry (spôsobujú oxidáciu pôd) a ťažké kovy. Fytotoxicita arzénom, olovom a inými ťažkými kovmi sa popisuje ako inhibícia enzýmových systémov, čo sa navonok prejavuje v zníženom raste, vo vývoji a vo zvýšenom obsahu týchto prvkov v nadzemnej hmote. To má zároveň negatívny dopad na živočíšnu výrobu.

1.3 Demografické charakteristiky

Úroveň sociálneho rozvoja charakterizuje viacero ukazovateľov, ku ktorým patrí aj demografická situácia a zloženie obyvateľstva. Pre demografický vývoj je vo všeobecnosti charakteristický znižujúci sa prirodzený prírastok obyvateľstva a starnutie populácie.

Vývoj a potenciál ľudských zdrojov obce charakterizujú viaceré demografické špecifiká. K základným demografickým charakteristikám patrí pohyb obyvateľstva a jej štruktúry podľa jednotlivých charakteristík ako vek, národnosť, vierovyznanie, vzdelanosť atď.

Obec Ardovo patrí k malým obciam, s pozitívnym javom nárastu počtu obyvateľov. Vývoj počtu obyvateľov obce do roku 2017 má klesajúcu tendenciu. V nasledujúcej tabuľke je porovnanie počtu obyvateľov s obyvateľstvom okresu, kraja a SR. Základné demografické ukazovatele obce za posledné obdobie sú uvedené v ďalšej tabuľke a grafe.

Tab. 4 Počet obyvateľstva k 31.12.2017

	Počet obyvateľov
Ardovo	160
Rožňava	62 335
Košický samosprávny kraj	799 217
Slovenská republika	5 397 036

Zdroj: ŠÚ SR

Tab. 5 Vývoj počtu obyvateľov

Rok	Počet obyvateľov
2007	162
2008	165
2009	161
2010	156
2011	159
2012	165
2013	169
2014	169
2015	167
2016	160
2017	160

Zdroj: ŠÚ SR

Graf 2

Veková štruktúra patrí k základným demografickým charakteristikám obyvateľstva, pričom ide najmä o prepojenosť s jednotlivými zložkami demografickej dynamiky, ktoré sa navzájom ovplyvňujú (pôrodnosť, úmrtnosť a migrácia obyvateľstva).

Veková štruktúra v obci je pomerne priaznivá. V obci je 54 % obyvateľov v produktívnom veku a 16 % obyvateľov obce je predproduktívneho veku a v poproduktívnom veku je 30 % obyvateľov. Seniorov nad 65 rokov je v obci 28. Vekovú štruktúru obyvateľstva ku koncu roka 2017 charakterizuje nasledujúca tabuľka.

Tab. 6 Veková štruktúra obyvateľstva k 31.12.2017

Vek	Počet	%
Predproduktívny (0-14)	26	16,0
Produktívny (15-59M/54Ž)	86	54,0
Poproduktívny (60+M/55+Ž)	48	30,0

Zdroj: ŠÚ SR

Graf 3

Tab. 7 Vekové zloženie obyvateľov v obci Ardovo k 31.12.2017

Vek	Vekové zloženie obyvateľstva		
	muži	ženy	spolu
0	0	1	1
1-4	3	3	6
5-9	7	4	11
10-14	5	3	8
15-19	5	5	10
20-24	5	3	8
25-29	6	3	9
30-34	7	4	11

35-39	7	5	12
40-44	4	8	12
45-49	6	3	9
50-54	4	5	9
55-59	6	4	10
60-64	9	7	16
65-69	2	8	10
70-74	3	5	8
75-79	3	3	6
80-84	0	2	2
85-89	2	0	2
90-94	0	0	0
95-99	0	0	0
100+	0	0	0
Spolu	84	76	160

Zdroj: ŠÚ SR

Tab. 8 Prírastok/úbytok obyvateľov obce k 31.12.2017

Kategória	Celkový počet	Muži	Ženy
Narodení	1	0	1
Zosnutí	3	2	1
Prírodný prírastok/úbytok	-2	-2	0
Prisťahovaní	4	1	3
Odstťahovaní	2	1	1
Saldo migrácie	2	0	2
Celkový prírastok/úbytok	0	-2	2

Zdroj: ŠÚ SR

Migrácia obyvateľstva

Migrácia obyvateľstva je taký pohyb obyvateľstva, ktorý sa viaže na zmenu trvalého bydliska. Prisťahovaný je osoba, ktorá sa prisťahovala do určitej územnej jednotky a vystáňovaný je osoba, ktorá sa vystáňovala z určitej územnej jednotky. Počet prisťahovaných obyvateľov v roku 2017 výrazne stúpol a počet vystáňovaných obyvateľov za posledný rok klesol (viď. tab.). Dôvodom znižovania počtu obyvateľov je migrácia za prácou, keďže v obci je ponuka pracovných miest výrazne obmedzená.

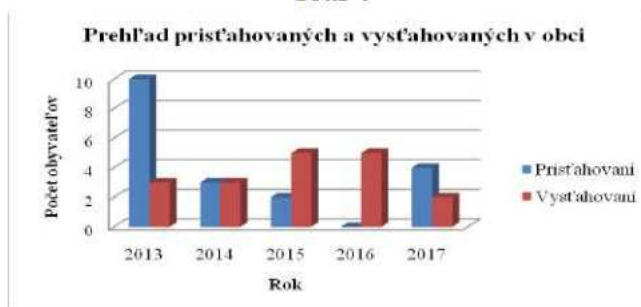
Pôrodnosť je jedným z dvoch (popri úmrtnosti) hlavných demografických procesov významne ovplyvňujúcich populačný vývoj. Obyvateľstvo obce má podpriemernú úroveň pôrodnosti. Úmrtnosť zaznamenávala relatívne vysoké hodnoty. Najvyššiu hodnotu dosiahla úmrtnosť v roku 2015.

Tab. 9 Migrácia obyvateľstva

Kategória	2013	2014	2015	2016	2017
Prisťahovaní	10	3	2	0	4
Vystáňovaní	3	3	5	5	2

Zdroj: ŠÚ SR

Graf 4

Tab. 10 Prehľad narodených a a zosnulých obyvateľov obce

Katégória	2013	2014	2015	2016	2017
Narodení	1	2	2	0	1
Zosnutí	4	2	1	2	3

Zdroj: ŠÚ SR

Graf 5

Tab. 11 Národnostná štruktúra podľa Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011 (SODB 2011)

Národnosť	Počet	%
Slovenská	65	40,88
Maďarská	94	59,12
Rómska	0	0
Česká	0	0
Iná a neudaná	0	0

Zdroj: ŠÚ SR

Ako je vidieť z tabuľky podľa SODB 2011, väčšina obyvateľstva sa hlási k maďarskej národnosti takmer 60 %, k slovenskej národnosti sa hlási 41 % obyvateľstva. Medzi jednotlivými národnostnými skupinami nie sú žiadne významnejšie problémy. K Rómskej národnosti sa v obci nikto nehlási.

Tab. 12 Náboženská štruktúra podľa Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011

Vierovyznanie	Počet	%
Rímskokatolícka cirkev	22	13,84
Evanjelická cirkev a. v.	57	35,85
Reformovaná cirkev	19	11,95
Evanjelická cirkev metodistická	8	5,03
Bez vyznania	50	31,45
Ostatné a nezistené	3	1,89

Zdroj: ŠÚ SR

Najviac obyvateľov obce Ardovo je evanjelickej cirkvi a. v. 36 % a bez vyznania 31 % obyvateľov. Rímskokatolíckej cirkvi je 14 % a reformovanej cirkvi je 12 % obyvateľov. Ostatné cirkvi sú vyznávané veľmi malým podielom obyvateľstva.

Tab. 13 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva v obci Ardovo k 31.12.2011 (SODB 2011)

Najvyšší skončený stupeň školského vzdelania	Počet	%
Základné	35	22,01
Učňovské (bez maturity)	34	21,38
Stredné odborné (bez maturity)	18	11,32
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	3	1,89
Úplné stredné odborné (s maturitou)	28	17,61
Úplné stredné všeobecné	5	3,14
Vyššie odborné vzdelanie	1	0,63
Vysokoškolské	8	5,04
Bez školského vzdelania	25	15,72
Nezistené	2	1,26

Zdroj: ŠÚ SR

Z údajov v tabuľke vyplýva, že 22 % obyvateľov obce Ardovo má základné vzdelanie, učňovské má 21 % a stredné odborné bez maturity má 11 % obyvateľov, úplné stredné vzdelanie má takmer 23 % obyvateľov. Malý počet obyvateľov má vyššie odborné a vysokoškolské vzdelanie takmer 6 %. Bez vzdelania je takmer 16 % obyvateľov a 1 % je nezistené.

Graf 6

1.4 Hospodársko-ekonomický potenciál obce

1.4.1 Ťažba nerastných surovín

V stredoveku sa v katastri obce ťažilo zlato, striebro a olovo. V 19. storočí bola na krátky čas ťažba obnovená, zastavila sa kvôli nízkej rentabilite.

Na hranici katastra sa nachádza ložisko ušľachtilého kameňa – ružového mramoru, ktoré sa ťaží v malom množstve, najmä ručne.

1.4.2 Lesné hospodárstvo

V k. ú. obce Ardovo sa nachádzajú lesné pozemky o celkovej výmere 552,2 ha (49 %). Obhospodarujú ich Štátne lesy o. z. Tornaľa. Lesné porasty patria do kategórie lesov ochranného, osobitného a hospodárskeho určenia. Hospodárske využitie oblasti je významne ovplyvnené prítomnosťou dvoch planín, na ktorých úpätí, v kotlinovom teréne, je obec alokovaná. Ide o Plešivskú a Koniarsku planinu.

1.4.3 Poľnohospodárska výroba

Na poľnohospodárskej pôde o celkovej výmere 535,4 ha (48 %) v katastri obce hospodári prevažne PD Ardovo. Budovu PD Ardovo kúpili Ing. Štefan a Ivan Görgei ktorí sa zaoberajú rastlinnou a živočíšnou výrobou. Areál poľnohospodárskeho dvora je situovaný na západnom okraji obce a zaoberá sa živočíšnou a rastlinnou výrobou. Kapacita ustajňovacích objektov živočíšnej výroby je 140 ks hovädzieho dobytku (hygienické ochranné pásmo od

objektov je 80 m). V západnej časti katastra sa nachádza poľné hnojisko a žumpa s kapacitou cca 1150 m³ maštalného hnoja.

Orné pôdy sa vyskytujú najmä v západnej a juhozápadnej časti katastra Ardovo, ktoré sa využívajú na intenzívne pestovanie poľnohospodárskych plodín.

V k. ú. obce je jeden súkromne hospodáriaci roľník zaoberajúci pestovaním obilnín, strukovín a olejnatých semien. Ďalšie aktivity v rámci poľnohospodárskej výroby predstavujú drobní hospodári v oblasti pestovania ovocia a zeleniny.

1.4.4 Priemyselná výroba, stavebníctvo, výrobné služby

V k. ú. obce Ardovo sa nenachádza žiadny výrobný areál a skladové hospodárstvo. Z výrobných služieb je v obci zámočník.

1.4.5 Zamestnanosť, ekonomika

Z celkového počtu obyvateľov v roku 2011 bolo 70 ekonomicky aktívnych, na materskej dovolenke bolo 5 obyvateľov, pracujúcich dôchodcov 2, nezamestnaných 19, nepracujúcich dôchodcov 32 a deti, žiakov a študentov 31. Z toho vyplýva, že štruktúra populácia v tomto pohľade je priaznivá a nehrozí v blízkej budúcnosti rapídne zníženie ekonomicky činných obyvateľov územia. Obyvatelia dochádzajú za prácou do Plešivca a do blízkeho okolia. Pracujú hlavne v priemysle, poľnohospodárstve, obchode a službách.

Rozvoj obce je ovplyvňovaný rozvojom súkromného sektora, ktorý ponúka pracovné príležitosti vo viacerých oblastiach hospodárstva. Na území obce podniká malý počet podnikateľských subjektov na základe živnostenského oprávnenia. V obci sa plánuje rozvoj podnikania a podpora zriadenia výrobných a nevýrobných prevádzok, ktoré môžu prispieť k zvýšeniu ponuky pracovných miest v obciach.

Primárny sektor, prvovýroba:

- Görgel - SHR.

Sekundárny sektor, spracovanie:

- Attila Fábrián TILAKOV – zámočník;
- S.E.P., s.r.o. – kováčstvo;
- Tomáš Kupec, Roderik Čajko - vystielkovanie a zváranie termoplastických fólií, výroba a opracovanie jednoduchých výrobkov z kovu.

Terciárny sektor, služby:

- Penzión Erida - Erika Fábriánová.

Záujmové združenia a organizácie:

- Poľovnícke združenie Hrabina Ardovo,
- Dubina – folklórny súbor,
- Speleologický klub Badizer.

Tab. 14 Bývajúce obyvateľstvo podľa stupňa ekonomickej aktivity k 31.12.2011

Ekonomická aktivita obyvateľstva	Počet
Osoby ekonomicky aktívne	70
z toho	
na materskej dovolenke	5
pracujúci dôchodcovia	2
Nezamestnaní	19
Nepracujúci dôchodcovia	32
Deti, žiaci, študenti	31

Zdroj: OcÚ Ardovo

1.5 Domový a bytový fond

Riešená obec je sídelným útvarom obecného typu, má prevládajúci obytný charakter doplnený funkciami základnej občianskej vybavenosti v monofunkčných objektoch. Výrobný areál hospodárskeho dvora je situovaný na západnom okraji sídla spolu s areálom cintorína.

Stavebne je obec založená ako hromadná cestná dedina. Charakteristická parcelácia kolmá na cestu sa zachovala prevažne v celom zastavanom území obce. Obytná zástavba v obci sa tvorila pozdĺž jestvujúcich komunikácií a paralelnými obslužnými komunikáciami.

Pre priestorovú štruktúru je charakteristická jednopodlažná, miestami dvojpodlažná zástavba, s výškovou dominantou kostola. Zástavba obce predstavuje nízkopodlažnú bytovú zástavbu formou rodinných domov, z ktorých cca 50 % je z rokov (1946-1970), cca 20 % je z rokov (1971-1980) a cca 12 % je z rokov (1991-2001). Pôvodná aj novšia zástavba rodinných domov má formu izolovanej zástavby. V niektorých častiach obce sa zachovali pôvodné obytné objekty aj s kúriou. Objekty občianskej vybavenosti sú situované v prevažne v centre obce pozdĺž komunikácií. Objekt kostola vytvára kompozično-priestorovú dominantu, ktorú je potrebné zachovať.

Stavebno-technický stav prevažnej časti objektov je v dobrom stave, ako nevyhovujúce objekty (zlý stavebnotechnický stav) bolo cca 4 % domov.

Štruktúru domového fondu obce v r. 2011 tvorilo 79 domov, z čoho bolo 66 obývaných domov a 13 neobývaných domov. Štruktúru bytového fondu obce v r. 2011 tvorili byty v rodinných domoch.

Domový fond obce je využívaný na 85 %, 15 % z domového fondu obce je nevyužívaných z rôznych dôvodov. Najviac rodinných domov nevyužívaných na trvalé bývanie je nevyužitých, pretože sú určené na rekreačný účel. Ďalší dôvod ich nevyužitia je nespôsobilosť na bývanie.

V obci sa zachovalo viacero pôvodných ľudových murovaných domov. V záujme ochrany tradícií by bolo preto vhodné, aby z objektov ľudovej architektúry, obec vytypovala vhodných reprezentantov (obytné domy a hospodárske budovy) a chránil ich podľa § 14 Zákona č. 49/2002 Z. z. odseku 4 ako pamätihodnosti obce.

1.6 Technická infraštruktúra

Územím katastra obce prechádza významná trasa plynovodu, ropovodu a vedenie vysokého napätia. Obec je elektrifikovaná. Pre obec je charakteristická vysoká hustota NN siete vedená hlavne po drevených stĺpoch. Do budúcnosti sa plánuje vybudovanie podzemného vedenia NN siete. Obecný vodovod čerpá pitnú vodu z vlastného vodného zdroja nachádzajúceho sa na úpätí Plešivskej planiny. Technický stav vodovodu je nevyhovujúci a vyžaduje si rekonštrukciu. Na území obce sa nachádzajú ochranné pásma vodárenských zdrojov, v okolí zdrojov pitnej vody. Z dôvodu prítomnosti NP platí na celom území obce 3. stupeň ochrany. Obec doposiaľ nemá vybudovanú splaškovú kanalizáciu ani čističku odpadových vôd.

V súčasnosti je obec napojená na digitálnu telefónnu ústredňu. Pokrytie mobilného operátora Orange a O2. Občania majú v súčasnosti možnosť pripojenia na Internet prostredníctvom telefónnej linky a mobilných operátorov. Obecný rozhlas čaká v blízkej budúcnosti komplexná rekonštrukcia.

Tab. 16 Infraštruktúra

Technická, environmentálna a informačná infraštruktúra	ukazovateľ
Vodovod	Áno 800 m
Vodný zdroj	áno (prameň v k. ú.)

Kanalizácia	nie
ČOV	nie
Plyn	áno
Vykurovanie	lokálne (plyn, drevo)
Vedenie elektrickej energie	áno
Separovaný zber	áno
Skládka komunálneho odpadu	nie
Skládka bioodpadu - kompostáreň	nie
Telefónny rozvod	áno (T-com)
Internet	áno
Mobil	Orange, O2
Miestny rozhlas	áno (potrebná modernizácia)
Autobusová zastávka	áno, aj mimo obce
Káblová televízia	nie (individuálny príjem cez satelit)

Zdroj: OcÚ Ardovo

Vodovod, kanalizácia a ČOV

Obec je zásobovaná pitnou vodou z obecného vodovodu v správe VVS a. s. Košice - závod Revúca. Základom vodovodu je vlastný zdroj vody – prameň Ardovo. Kvalita vody z prameňa vyhovuje požiadavkám normy na pitnú vodu. Obec nemá verejnú kanalizáciu ani ČOV. Odpadové vody z domácností – splašky sú odvedené do prídomových žump (septikov). Do budúcnosti sa navrhuje čistička odpadových vôd umiestnená na dolnom konci obce a vyústená do Ardotského potoka a rekonštrukcia vodovodu. Dobudovaním kanalizácie a ČOV v obci Ardovo sa zlepši úroveň životného prostredia a kvalita bývania.

Zásobovanie elektrickou energiou

Katastrálnym územím prechádza 22 kV vedenie s ochranným pásmom 10 m od krajného vodiča na obe strany:

22 kV skupinová prípojka Ardovo – Dlhá Ves – Domicia – Kečovo

22 kV vedenie č. 425 spolu s 22 kV rozvodne Gemerská Hôrka

22 kV prípojka k trafostanici v obci

Zásobovanie obce zabezpečuje trafostanica TS1 napájaná 22 kV prípojkou realizovanou z lán AlFe6 prierezu 35 mm² na betónových stĺpoch. Primeranosť transformátora pre obec určuje podielový výkon na jeden dom. Obec je plynofikovaná. Trafostanica TS2 umiestnená pri medzištátnom plynovode 500 m od obce slúži pre zariadenia plynovodu.

Celkové medziročné odbery majú klesajúcu tendenciu. Šetrenie elektrinou nadobúda postupne trvalý charakter v dôsledku stáleho zvyšovania jej ceny. V obci sa vykuruje plynom. Elektrina sa využíva na svietenie, domáce elektrospotrebiče a bojler.

Zásobovanie plynom

Katastrálnym územím Ardova prechádzajú diaľkové produktovody: medzištátny plynovod MŠP DN 700 PN 6,3 Rusko – Slovensko, tranzitné plynovody 3xDN1200 a 1xDN1400 vrátane TK káblov a TU č. 18 Ardovo medzištátny ropovod 2 potrubia, OK, KP-TS, AŠ, SKAD s káblovými rozvodmi vysokotlakový plynovod DN 300 PN 40 Bohúňovo – Rožňava – Slanská Huta. Zdrojom plynu pre obec je vysokotlakový plynovod DN 300 PN 40 Bohúňovo – Rožňava – Slanská Huta vedený západným okrajom katastrálneho územia vo vzdialenosti 500 m od obce. Napojenie obce je prípojkou DN 100, PN 40 cez RS 200/2/1-440. Miestne sieťové rozvody plynu sú z profilov DN63, D50 z materiálu PE o prevádzkovom tlaku 300 kPa. Rozvodná sieť pokrýva celú obec a umožňuje pripájanie každého odberateľa domovou prípojkou. Pripájanie domov je cez domový regulátor STL/NTL každého odberateľa.

Napojenie obyvateľstva na miestnu sieť plynovodov bola zisťovaná pri celoštátnom sčítaní obyvateľstva, domov a bytov v roku 2011 s 61 % plynifikáciu trvale obývaných domov v obci. 20 domácností využíva tekutý plyn propán – bután pri varení z tlakových fliaš, ktoré dovážajú z Plešivca. Obecný úrad a kultúrna sála majú plynové vykurovanie.

Zásobovanie pitnou vodou

V zmysle zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení je obec zodpovedná za zásobovanie obce pitnou vodou a zodpovedá za odvádzanie odpadových vôd, ktoré vzniknú na území obce.

Oblasť je významnou z hľadiska prirodzenej akumulácie podzemných vôd, ktoré sa využívajú ako pitná voda. Keďže sa v dôsledku prírodných daností dostávajú povrchové znečistenia do týchto vôd bez dostatočnej filtrácie, ich kvalita priamo závisí od vhodného spôsobu ľudskej činnosti. V prvom rade ide o poľnohospodárstvo a s ním spojenú chemizáciu. Nesprávnymi postupmi a nakladaním s priemyselnými hnojivami a skládkami domového odpadu, ale i škodlivými zásahmi jednotlivcov, sa kvalita podzemných vôd znižuje.

Pokrytie vodovodnou infraštruktúrou je 100 %. Obec Ardovo je zásobovaná pitnou vodou z obecného vodovodu v správe VVS a. s. Košice - závod Revúca. Základom vodovodu je vlastný zdroj vody – prameň Ardovo s bilančnou výdatnosťou $Q_p = 0,23$ l/s, $Q_{min} = 0,19$ l/s, $Q_{max} = 0,35$ l/s. Kvalita vody z prameňa vyhovuje požiadavkám normy na pitnú vodu.

Zdroj vody – prameň sa nachádza pri rodinnom dome v severnej časti obce zachytený betónovými skružami vo forme studne. Pri studni je čerpacia stanica, umiestnená v bývalom rodinnom dome, ktorá čerpá vodu cez tlakovú vodárenskú súpravu do rozvodného potrubia. Vodovod podľa popísaného systému je výtlačný bez vodojemu.

Zdroj vody 0,19 – 0,35 l/s nepostačuje na max. dennú potrebu výroby vody $Q_m = 0,44$ l/s pre veľké straty vody v poruchovej potrubnej sieti. Na normou požadovanú kapacitu akumulácie vody v obci nie je vybudovaný vodojem. Zásobovacie i rozvodné potrubie DN100 s kapacitou 7,5 l/s zabezpečuje max. hodinovú potrebu vody $Q_h = 0,8$ l/s s veľkou rezervou.

Odvádzanie a zneškodnenie odpadových vôd - odpadové vody z územia obce sú odvádzané a zneškodňované oddelene podľa ich pôvodu. Povrchové vody atmosférického pôvodu zo striech, dvorom, komunikácií a priľahlého terénu odtekajú priekopami vedľa komunikácií do miestneho potoka. Odpadové vody z domácnosti – splašky, sú odvedené do prídomyých žump, kde vyhnívajú a po čase vyvážajú na polia. Podobne sú vybavené aj budovy Obecného úradu, MŠ.

Verejné osvetlenie

Večerné a nočné osvetlenie komunikácií a priestranstva v obci je zabezpečené svietidlami výložníkového typu s halogénovými výbojkami. Upevnenie svietidiel je na stĺpoch elektrickej rozvodnej siete spolu s napájacím vedením z vodičov AlFe prierezu 16 mm². Ovládanie osvetlenia je centrálné časovým spínačom. Počet svietidiel postačuje. Neosvetlené kritické miesta na území obce sa nenachádzajú.

1.7 Doprava

Obec Ardovo sa nachádza mimo hlavného dopravného spojenia medzinárodného významu. Leží na spojnici južného a severného spojenia západnej a východnej časti Slovenska. Hlavná dopravná tepna južnej časti Slovenska - cesta I/50 triedy E 571 je vzdialená od obce po ceste II. triedy 587 po 5,6 km južným smerom. Uvedená cesta je dôležitá z hľadiska rozvoja cestovného ruchu, ako aj železničná magistrála vedúca cez Rožňavu, ďalej severná rýchlíková

železnica, dotýkajúca sa územia pri Dobšinej a ich vzájomné severo-južné cestné a železničné prepojenie medzi Dobšinou a Rožňavou s pokračovaním cez Plešivec do Maďarska.

Základná a ostatná komunikačná sieť obce

Obec Ardovo je koncovou obcou. Cestou III/050145 je napojená na cestu II/587. Cesta III/050145 v obci plní funkciu zbernej komunikácie funkčnej triedy B3 a je vybudovaná kategórie MOK 7,5/40. V extraviláne je kategórie C 6,5/60. Pozdĺž komunikácie nie sú vybudované pešie chodníky.

Ide o koncovú obec na ceste III. triedy je nízka intenzita dopravy, ide o premávku miestnych vzťahov, z ktorej je obsluhované skoro celé zastavané územie obce. V severovýchodnej polohe obce pri spevnenej asfaltovej ploche, ktorá slúži ako obratisko pre spoje SAD, je časť zástavby sprístupnená nevyhovujúcimi cestami vedenými úzkym uličným priestorom.

Cesty radíme do funkčnej triedy C3 kategórie MOK 3,75/30. Ide o jednopruhovú obojsmernú komunikáciu s krajinami a výhybnami.

Miestne cesty sú slepo ukončené a prechádzajú do poľných ciest. V obci je vybudovaný peší chodník so schodiskom pre sprístupnenie kostola. Iné pešie chodníky nie sú vybudované na tento účel sa využívajú cesty a pridružený uličný priestor.

Statická doprava

Na území obcí nie sú zriadené samostatné parkovacie plochy pre občiansku vybavenosť. Na účel parkovania sa využívajú miestne komunikácie a pridružený uličný priestor. Vzhľadom na nízku intenzitu dopravy je možné parkovanie vozidiel pozdĺž komunikácií. Pri vzniku nových podnikateľských aktivít, či pri zmene funkčného využitia už existujúcich objektov, je potrebné požadovať zabezpečenie potrieb statickej dopravy na vlastnom pozemku.

Obyvatelia bývajúcí v rodinnej zástavbe si stavajú garážové státi podľa potreby na vlastných pozemkoch. Na území obce nie sú zriadené samostatné parkovacie plochy pre občiansku vybavenosť. Pri OcÚ je spevnená asfaltová plocha, kde je možné parkovanie vozidiel úradu. Na účel parkovania sa využívajú miestne komunikácie a pridružený uličný priestor.

Prímestská doprava - osobná autobusová doprava

Obyvatelia majú možnosť využiť dopravné služby 4-mi autobusovými prímestskými linkami.

Železničná doprava

Keďže intravilánom obce železničná trať neprechádza, obyvatelia majú možnosť využiť vlakové spojenie jedine cez susednú obec Plešivec.

Letecká doprava

Letecké spojenie okres nemá. Najbližšie letiská sú v Košiciach (65km) a v Poprade (70km).

1.8 Občianska vybavenosť obce

Občiansku vybavenosť v obci charakterizujú zariadenia v oblasti administratívy, kultúry, športové a sociálne zariadenia. Vybavenosť obce službami je nedostatočná a ich účel závisí od ľudských zdrojov, tradícií, podmienok a špecifických daností okolitého mikropriestoru.

1.8.1 Úrady, inštitúcie a ostatné služby

Obecný úrad sa nachádza v objekte spolu s kultúrnym domom v centre obce, so starostom a 1 zamestnancom. Obecné zastupiteľstvo tvorí 5 poslancov.

Areál cintorína nevyhovuje, je potrebná výstavba domu smútku.

1.8.2 Školstvo a vzdelávanie

Obec Ardovo nemá materskú ani základnú školu. Deti navštevujú školské zariadenia v Plešivci. Na základe klesajúceho demografického rastu nie je potrebné zabezpečovať tieto zariadenia v obci.

1.8.3 Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

V súčasnosti sa v obci nenachádza zdravotné stredisko, ani ordinácia praktického lekára. Obyvatelia môžu využívať zdravotnícke služby v susednej obci Plešivec, pre ktorú je spádovou obcou v tejto oblasti. V stredisku sídli očná ambulancia, detská ambulancia, obvodný lekár pre dospelých, stomatologická a gynekologická ambulancia.

V súčasnosti obec neposkytuje opatrovateľskú starostlivosť pre obyvateľov obce.

1.8.4 Obchody, služby

V obci je absencia predajne potravinárskeho tovaru. Obec zabezpečuje 1x týždenne donášku základných potravín. Obyvatelia obce musia za službami dochádzať do Plešivca.

1.9 Kultúra

V obci je vybudovaný Kultúrny dom. V budove sú umiestnené aj kancelárie OcÚ. Obec má program pravidelných kultúrnych podujatí. Prehľad kultúrno-spoločenských a športových podujatí sú zobrazené v tabuľke.

Zachované sú niektoré ľudové remeslá a zručnosti ako pálenie dreveného uhlia, výroba drevených násad, výroba brezových metiel, výroba bábik zo šúpolia a pod.

Verejná knižnica momentálne nefunguje. Poľovnícke združenie a speleologický klub sú najviac aktívne a privádzajú do obce aj návštevníkov z iných regiónov a krajín (Maďarsko, Česko).

Tab. 17 Prehľad podujatí

Názov podujatia	Organizátor	Miesto konania	Termín
Divadelné predstavenie	obec	KD v obci	január
Turistika	obec	obec	január
Maškarný ples	obec	obec	február
Príprava na veľkú noc	obec	obec	marec/apríl
Vatra	obec	obec	máj
Deň detí	obec	obec	jún
Cirkevný tábor pre deti	obec	obec	júl
Športový deň	obec	obec	august
Dni obce	obec	obec	august/sept.
Lečo party	obec	obec	september
Hľadanie pravekých živočíchov v skamenelinách	obec	obec	október
Deň dôchodcov	obec	KD v obci	november
Mikulášsky večierok	obec	KD v obci	december
Adventný koncert	obec	KD v obci	december
Štefanská zábava	obec	KD v obci	december

Zdroj: OcÚ Ardovo

Z kultúrno-historických pamiatok sa v obci nachádza:

- *Kostol evanjelickej c. aug. v.* – miestny vo vlastníctve obce, kompletne opravený evanjelický kostol, postavený v roku 1788 má v interiéri zaujímavý barokovo-klasicistický oltár s unikátnou kazateľnicou, vbudovanou do oltára. Objekt je registrovaný ako národná kultúrna pamiatka. Okolo kostola sú zvyšky pevnostného múra zo 16. – 17. storočia. V kostole bol uskutočnený aj medzinárodný festival historickej hudby *Ars Antiqua Europae* 2005.
- *Mátéov dom – NKP murovaný roľnícky dom v Ardove.* Mátéov dom je národná kultúrna pamiatka, ktorá bola postavená v roku 1852. Objekt je najstarším domom v obci Ardovo. Je príkladom miestneho ľudového staviteľstva gemerskej ľudovej architektúry.

V obci sa nachádza viacero zachovaných tradičných sedliackych domov a dvorov a celkovo má obec dobre zachovaný tradičný charakter.

Obr. 3 Evanjelický kostol

Obr. 4 Sedliacky dom

Obr. 5 Mátéov dom

1.10 Šport, rekreácia a voľný čas

Rekreačné využitie územia je zamerané predovšetkým na letnú turistiku - pešiu turistiku a horskú cykloturistiku. Obyvatelia majú v obci obmedzené možnosti športového vyžitia pre nedostatočnú technickú infraštruktúru. K športovým záľubám patrí aj poľovníctvo, ktoré je v tejto oblasti rozvinuté. Pri OcÚ je potrebná rekonštrukcia plochy viacúčelového ihriska.

Okolie disponuje potenciálom pre voľno časové aktivity, ktoré sú zamerané na spoznávanie krásy okolitej prírody a spoznávanie kultúrneho dedičstva Slovenského Krasu. NP Slovenský kras predstavuje územie s koncentráciou vzácnych prírodných pozoruhodností a hodnotných kultúrno-historických pamiatok, čím sa zaraďuje medzi významné lokality Slovenska. Jeho danosti podmieňujú rozvoj cestovného ruchu, ako významného hospodárskeho odvetvia.

Turistická obec Ardovo je známa vďaka Ardovskej jaskyni. Táto verejnosti prístupná ale neprístupná jaskyňa je chránenou prírodnou pamiatkou s archeologickým náleziskom. Jaskyňa má kvapľovú výzdobu s výskytom vzácnych druhov netopierov.

Cez obec prechádza žltá turistická trasa z obce Plešivec, ktorá pokračuje Silickou planinou až k jaskyni Domica.

Obec je dobrým východiskom ku Gombaseckej jaskyni, k jaskyni s krásnym vstupným portálom Silickej ľadnici, k národnej prírodnej rezervácii Kečovské škrapy, k národnej prírodnej rezervácii Domické škrapy, k 43 m hlbokoj Mestskej priepasti (pri rázcestníku Mestská priepasť 521 m n. m.), Závozným priepastiam (pri rázcestníku Závozná 475 m n. m.) a do obcí Silica, Silická Brezová a Kečovo. V neďalekom Maďarsku je to Aggtelek National Park, jaskyňa Baradla a obec Aggtelek.

Cykloturistom je tu k dispozícii červená cykloturistická trasa nazývaná Cyklomagistrála Slovenský kras o celkovej dĺžke približne 195 km.

Okolie obce ponúka aj bohaté možnosti rozvoja kultúrneho turizmu.

Obr. 6 Ardovská jaskyňa

1.11 Ubytovacie a stravovacie služby

V súčasnosti sa v obci nenachádza špecializované ubytovacie zariadenie. Návštevníci obce majú možnosť ubytovať sa na súkromí - Penzión Erida.

V obci chýba reštauračné zariadenie, ktoré by v tradičnom prostredí poskytovalo príležitostným ale aj ostatným návštevníkom obce tradičné jedlá typické pre túto oblasť.

1.12 Zhodnotenie súčasného stavu územia

SWOT analýza obce Ardovo stručne sumarizuje silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia. Bola spracovaná na základe spoločných stretnutí, za účasti pracovníkov samosprávy obce. Jej účelom je posúdenie vnútorných predpokladov obce k uskutočneniu svojich rozvojových zámerov. Na základe výsledkov SWOT analýzy obec formulovala priority na dosiahnutie strategického cieľa.

V rámci analýzy SWOT sa obec koncentruje na identifikáciu potenciálnych príležitostí – existencia stabilného hospodárskeho prostredia, kvalitné životné prostredie, prírodný potenciál, historicko-kultúrne hodnoty, rozvinutá sieť inštitúcií verejných služieb, objekty cestovného ruchu.

Nástrojom pre celkovú analýzu vonkajších a vnútorných činiteľov je SWOT analýza. Predstavuje kombináciu dvoch analýz, S - W a O - T. Účelom SWOT analýzy je posúdenie vnútorných predpokladov podniku k uskutočneniu určitého rozvojového zámeru a podrobenie rozboru i vonkajších príležitostí a obmedzení určované potrebami obyvateľov a subjektov v rámci obce. Na jej základe môže obec prikróčiť k formulácii špecifických cieľov.

SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • prírodné krásy v okolí obce (Plešivská planina a Koniarska planina, množstvo jaskýň a krasových útvarov); • NP Slovenský kras; • existencia poľovníckych revírov; • miestne Poľovnícke združenie; • čisté a zdravé životné prostredie; • zdroje kvalitnej pitnej vody; • existencia KD v bezprostrednej blízkosti OcÚ. • medzinárodný festival historickej hudby v kostole; • zachovaný pôvodný charakter obce, vrátane zaujímavosti (verejná pracovňa); • bohatá dokumentácia minulosti obce; • pripravovaný „Dom ľudových tradícií“ v Národnej kultúrnej pamiatke „Benkov dom“; • dobré kultúrne povedomie obyvateľov; • zachované tradície a zvyky; • v obci sa konajú kultúrne, spoločenské a športové akcie; • zrekonštruovaný kostol s unikátnou kazateľnicou; • zvyšky stredovekej zlatej bane; • zachované tradičné remeslá a ľudové umenie (pálenie vápna, dreveného uhlia a pod.); • pečenie domáceho chleba; • súdržnosť miestneho ľudu; • dve ubytovania na súkromí; • turistické a cykloturistické trasy; • pokrytie signálom mobilných operátorov; • kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO; • využívanie priestorov školy pre verejnosť; • účasť obce v MAS KRAS. 	<ul style="list-style-type: none"> • absencia kanalizačnej siete a ČOV; • potrebná rekonštrukcia miestneho vodovodu; • zlý technický stav miestneho rozhlasu; • obmedzenia z dôvodu prísnej ochrany územia NP; • nízky rozpočet (malá obec); • ľudia nevedia „predať“ miestne hodnoty a potenciály (chýba podnikavosť, spolupráca); • v okolitých lesoch sa stratili pramene (studničky) pretože sa neudržiavali; • slabé služby v obci; • vysoká nezamestnanosť; • nízky podiel vzdelaných ľudí; • nevyriešené vlastnícke vzťahy k pozemkom a stavbám, ktoré sa môžu stať prekážkou pri rozvoji podnikateľských aktivít; • nedostatok investičného kapitálu z vlastných zdrojov; • nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry; • absencia chodníkov popri štátnej ceste a miestnych komunikáciách; • absencia vysokorychlostného internetu; • nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave ŽP; • nedostatok finančných prostriedkov na poskytovanie sociálnych služieb; • absencia ordinácie praktického lekára; • absencia vybavenia športového ihriska a športovo-rekreačnej zóny obce; • nedostatočné služby v oblasti cestovného ruchu.
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • vybudovanie náučného chodníka s prístreškami; • úprava turistických chodníkov; • výstavba miestnej tržnice – remeselná výroba; • rozvoj turizmu; • rozvoj služieb; • výstavba výhliadkovej veže; • výroba a predaj kozích produktov (syry); • otvorenie knižnice; • rozvoj spolupráce so susednými obcami pri poskytovaní služieb; • cezhraničná spolupráca pri poskytovaní služieb (Aggtelek); • výroba miestnych špecialít (zabíjačkové špeciality); 	<ul style="list-style-type: none"> • malé obce budú ešte viac znevýhodnené (správne pričlenenie k veľkým obciam); • Štátne lesy, š.p. zničia miestne lesy; • pasienky a charakteristická štruktúra krajiny zaniknú; • zahraniční investori zničia miestny turizmus (kúpia nehnuteľnosti, pozemky a začnú masový turizmus); • autobusové spojenia sa ešte viac obmedzia; • zmenou legislatívy môže dôjsť k obmedzeniu pohybu po území NP alebo naopak k intenzívnejšej ťažbe dreva v lesoch; • dôjde k zničeniu vodovodu, ktorý má nedostatočné parametre (chýba vodojem).

<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj miestneho divadelného spolku; • zlepšenie vydávania miestnych novín; • organové koncerty v kostole; • existencia vhodných podmienok na rozvoj poľnohospodárstva; • možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ; • podpora rozvojových investícií; • vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom a strednom podnikaní a službách; • vybudovanie miestneho bezdrôtového rozhlasu; • rekonštrukcia mostov a lávok; • rekonštrukcia miestnych komunikácií; • vybudovanie kanalizácie a ČOV; • rekonštrukcia miestneho vodovodu a eliminácia jeho stratovosti; • dobudovanie chodníkov popri miestnych komunikáciách a štátnej ceste; • zriadenie vysokorýchlostného internetu; • úprava verejných plôch; • dôsledné plnenie kvalitatívne stanovených cieľov v oblasti odpadového hospodárstva; • zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia; • poskytovanie opatrovateľskej služby; • podpora záujmových krúžkov zo strany obce; • cezhraničná spolupráca s MR; • každoročné folklórne slávnosti; • rekonštrukcia Ľudového domu; • zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni; • rekonštrukcia nevyužívaných objektov pre CR. 	<ul style="list-style-type: none"> - pomalá modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry; - veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EÚ a nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov; - nedostatok investičného kapitálu; - neochota obyvateľov uskutočňovať podnikateľské aktivity; - malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu; - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií; - absencia chodníkov popri miestnych cestných komunikáciách; - neuskutočnená výstavba kanalizácie a ČOV; - neuskutočnená rekonštrukcia vodovodnej siete; - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva; - pretrvávajúce vykurovanie hlavne tuhými palivami; - nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi; - rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii; - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva; - nezáujem obyvateľov o rozvoj svojho kultúrneho povedomia; - nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia obce; - prítomnosť NP výrazne obmedzí rozvoj aktivít cestovného ruchu v obci; - neochota ľudí investovať a započat podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu; - zaostávanie obce v rozvoji CR sa nakoniec odrazí v úrovni kvality života jeho obyvateľov.
--	---

Koordinácia a syntéza výsledkov SWOT

Zostavenie analýzy SWOT je zložitý proces, ktorý si vyžaduje systematický prístup pri identifikácii a analýze bezprostredných (často i skrytých) vonkajších a vnútorných faktorov. Výstižnosť väčšiny faktorov je zložitá vyjadriť prostredníctvom jednoduchých formulácií. Pri zaradovaní jednotlivých faktorov do základných zložiek SWOT analýzy je potrebné zodpovedne posudzovať ich lokálne a mikroregionálne podmienenú situáciu a relatívny podiel na regionálnom rozvoji.

Medzi slabé stránky obce Ardovo patrí nepriaznivý pokračujúci trend rastu podielu seniorov na počte obyvateľov a odchod mladých ľudí za prácou do zahraničia.

V oblasti technickej infraštruktúry ide o potrebu dobudovania inžinierskych sietí, dostavbu a rekonštrukciu dopravnej infraštruktúry (cesty, chodníky, cyklotrasy a pod.) a lokalizovať nové plochy bývania, občianskej vybavenosti, športu, rekreácie a nezávadnej výroby a navrhnuť zlepšenie životného prostredia v obci. Rozvoj a udržiavanie technickej infraštruktúry je nevyhnutné z hľadiska prílevu investícií v oblasti priemyslu a rozvoja cestovného ruchu, ako aj udržania požadovanej životnej úrovne obyvateľstva obce.

Trvalo udržiavané životné prostredie je významným ukazovateľom kvality života. Dlhodobé udržiavanie, ale aj skvalitňovanie prírodného prostredia, je spoločným cieľom všetkých obyvateľov obce (optimalizácia nakladania s odpadmi a informovanosť obyvateľov o životnom prostredí).

V rámci rozvoja cestovného ruchu je potrebné spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami. Nevyhnutnou súčasťou je taktiež propagácia obce a to najmä prostredníctvom pravidelne aktualizovanej web-stránky.

Ohrozenia obce Ardovo vyplývajú z okolitého prostredia, tendencií a skutočností, ktoré nemôže manažment obce ovplyvniť.

II Strategická časť

Strategická časť obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jeho vnútorných špecifik a určí hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia.

Strategická časť PHSR nadväzuje na analytickú časť, táto časť obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určí hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia. Strategická časť obsahuje:

- víziu územia,
- formuláciu a návrh stratégie,
- výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách – oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálna, environmentálna).

Pre naplnenie uvedenej vízie obec stanovila tri prioritné oblasti svojho rozvoja počas rokov 2018 – 2030. Jedná sa o tieto oblasti:

1. Hospodárska
2. Sociálna
3. Environmentálna

V týchto prioritných oblastiach rozvoja si obec stanovila strategické ciele a navrhla opatrenia, ktorými tieto strategické ciele dosiahne.

2.1 *Vízia rozvoja obce*

Tvorba podmienok a využitie zdrojov prispeje k zvýšeniu ekonomickej úrovne obce. S ekonomickým prínosom sa zvyšuje zamestnanosť a zabezpečujú sa predpoklady pre ďalší rozvoj.

2.1.1.) **Prírodné zdroje**

Dlhodobé udržiavanie a skvalitňovanie prírodného prostredia, úprava verejných priestranstiev je spoločný cieľ všetkých obyvateľov obce. Obec je príťažlivá udržiavanou zeleňou, upravenými ulicami a okolím rodinných domov. Nakladanie s odpadmi je doriešené. V obci je zabezpečená informovanosť obyvateľov o životnom prostredí, a propagácia chránených území. V obci sa realizuje separovaný zber odpadov a postupne sa likvidujú malé divoké skládky odpadov.

2.1.2.) **Ľudské zdroje**

Obec zlepšuje kvalitu života obyvateľov predovšetkým vybudovaním plne funkčných prvkov služieb a tým vytvára dobré podmienky pre príjemné a bezproblémové bývanie jeho obyvateľov. Zlepšuje sa starostlivosť o ich životné potreby (sociálne, zdravotné, bytové) a zvyšuje ich kvalitu života podporou kultúry, športu a vzdelávania. Vytvára sa internetové

stredisko pre aktuálne informácie. Postupne sa zabezpečuje vzdelávanie obyvateľstva a záujem o rozvoj obce.

2.1.3.) Ekonomické zdroje

Zlepšujú sa podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne kvality služieb pre svojich obyvateľov a návštevníkov. Využívaním finančných prostriedkov EÚ sa buduje lokálna infraštruktúra a podnikateľské prostredie v obci.

2.1.4.) Materiálne a fyzické zdroje

Dobudováva sa kvalitná technická infraštruktúra, dôraz sa kladie na dopravnú dostupnosť, opravu ciest, chodníkov, úpravou okolia rodinných domov s kvalitnými službami občianskej vybavenosti a s množstvom príležitostí na trávenie voľného času a možnosti trvaloudržateľného rozvoja vidieka.

Obec sa bude snažiť pretransformovať uvedenú víziu na skutočnosť využitím všetkých možných finančných zdrojov z Európskej únie, tak aby naplnila stanovené ciele regionálneho rozvoja a tak prispela k skvalitneniu života občanov .

2.2 Strategické ciele, priority a opatrenia

Na základe problémov rozvoja obce Ardovo stanovujeme 11 dlhodobých strategických cieľov a opatrení rozvoja obce Ardovo :

v oblasti životného prostredia a technickej infraštruktúry:

1. Zníženie ohrozenia kvality vôd v katastri obce
Opatrenie 1.1 Zabezpečiť komplexné čistenie odpadových vôd
2. Zlepšenie dostupnosti obce a technického stavu miestnych chodníkov a komunikácií
Opatrenie 2.1 Rozvoj dopravnej infraštruktúry
3. Ochrana životného prostredia a revitalizácia zelene na verejných priestranstvách.

v oblasti ekonomického rozvoja obce:

4. Zvýšenie dynamiky ekonomického rozvoja obce, najmä v oblasti cestovného ruchu a vidieckého turizmu
5. Zefektívnenie využívania pôdneho fondu

v oblasti sociálnej a zdravotnej starostlivosti, bezpečnosti občanov:

6. Zvýšenie ochrany a bezpečnosti majetku obce i občanov
7. Zabezpečenie služieb sociálnej starostlivosti o starých občanov

v oblasti vzdelávania, informovanosti a školstva:

8. Zlepšenie podmienok vzdelávania v zariadeniach obce
9. Zlepšenie informovanosti občanov a zvýšenie ich motivácie a záujmu o veci verejné

v oblasti voľnočasových aktivít, kultúry a športu:

10. Zlepšenie podmienok pre využívanie voľnočasových aktivít najmä pre mladých ľudí

v oblasti regionálnej spolupráce ako nástroja rozvoja obce

11. Zefektívnenie spolupráce subjektov ovplyvňujúcich rozvoj obce na obecnej, mikroregionálnej, regionálnej a cezhraničnej úrovni

III Programová časť

Programová (plánovacia) časť obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, t. j. obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej politike minimálne na úrovni opatrení a aktivít, ktoré sú tvorené vecne príbuznými skupinami projektov.

Táto časť obsahuje:

- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov, výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Opatrenia, projekty a aktivity rozvoja obce do konca roku 2030

3.1 Strategická prioritná oblasť č. 1 Hospodársky a vedecko - technický rozvoj

Opatrenie 3.1.1 Zabezpečiť komplexné čistenie odpadových vôd

Rozvoj technickej infraštruktúry

- Aktivita 3.1.1.1 – vypracovať technickú projektovú dokumentáciu na rekonštrukciu kanalizácie a ČOV (projekt)
- Aktivita 3.1.1.2 – získať podporu relevantných subjektov a externé zdroje na realizáciu investície
- Aktivita 3.1.1.3. – spracovať ekonomický projekt a žiadosť z príslušných financujúcich programov a programov EU
- Aktivita 3.1.1.4 – realizovať verejné obstarávanie a zabezpečiť zhotoviteľa stavby a samotnej investície – realizácia stavebného diela
- Aktivita 3.1.1.5 – napojenie domácností na kanalizačnú sieť a účinné čistenie odpadových vôd podľa projektovej dokumentácie
- Aktivita 3.1.1.6 – vypracovať technickú projektovú dokumentáciu verejnej vodovodnej siete v obci a zabezpečiť rekonštrukciu verejného vodovodu.

Opatrenie 3.1.2 Rozvoj dopravnej infraštruktúry

Rozvoj dopravnej infraštruktúry, Zlepšenie dostupnosti obce a technického stavu miestnych chodníkov a komunikácií

- Aktivita 3.1.2.1 – obnova, oprava a rekonštrukcia ciest – jestvujúcich miestnych komunikácií a vybudovanie chodníkov pri miestnych komunikácií.
- Aktivita 3.1.2.2 – projekčná príprava a výstavba peších komunikácií v obci
- Aktivita 3.1.2.3 – obnova a budovanie cestných komunikácií a rigolov

Aktivita 3.1.2.4 Vybudovanie chodníka popri ceste III. triedy pozdĺž obce do stredu obce z bezpečnostných dôvodov

Opatrenie 3.1.3 Energetická koncepcia

Aktivita 3.1.3.1 – podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie

Aktivita 3.1.3.2 – podpora technických opatrení na znižovanie energetických strát budov a objektov,

Aktivita 3.1.3.3 - presadzovanie využívania miestnych alternatívnych energetických zdrojov (solárna energia, termodynamika, veterná energia a pod.),

Aktivita 3.1.3.4 – využívanie miestnych druhových energetických zdrojov ako doplnkový alebo náhradný energetický zdroj pre potreby obyvateľstva a služieb (dendromasa, biomasa, fitomasa, poľnohospodárske odpady a pod.)

Aktivita 3.1.3.5 – Výmena verejného osvetlenia a svietidiel za úspornejšie svietidlá a úspornejšie na údržbu

Opatrenie 3.1.4 Zvýšiť ponuku atraktívnych produktov cestovného ruchu a vidieckého turizmu Zvýšenie dynamiky ekonomického rozvoja obce, najmä v oblasti cestovného ruchu a vidieckého turizmu

Aktivita 3.1.4.1 – Zlepšiť propagáciu a marketing hodnôt obce a jej okolia najmä s dôrazom na rozvoj turizmu

Aktivita 3.1.4.2 – Podporiť zriaďovanie a vybudovať ubytovacích a stravovacích zariadení v obci v zodpovedajúcej kvalite

Aktivita 3.1.4.3 – pripraviť a vydať propagačný materiál obce v súvislostiach hodnôt a zaujímavostí celého mikroregiónu,

Aktivita 3.1.4.4 – využiť možnosti ponuky miestnych špecialít v rámci podpory kvalitného občerstvenia a stravovania v oblasti rozvoja turizmu, aj v oblasti vytvárania nových produktov pre cestovných ruch a vidiecky turizmus,

Aktivita 3.1.4.5 – pripraviť a realizovať vzdelávanie pre záujemcov v podnikaní v oblasti CR v spolupráci s úradom práce, združením a okolitými obcami,

Aktivita 3.1.4.6 - analyzovať potenciál turistických jedinečností a vytvoriť aspoň jeden nový atraktívny programov pre rozvoj CR,

Aktivita 3.1.4.7 - vytvorenie podmienok pre letnú a zimnú turistiku, výstavba športovísk, cyklotrasy, pešie turistické trasy, náučné chodníky, klzisko, bežecké lyžiarske trasy, výstavba ihriska pre trávenie voľného času.

Aktivita 3.1.4.8 Vybudovanie Náučného turistického chodníka z centra obce k Ardovskej jaskyni s napojením na turistické chodníky Silickej planiny.

Aktivita 3.1.4.9 Vybudovanie Výhliadkovej veže, ktorá bude súčasťou Lesoparku významnej turistickej oblasti Národného parku Slovenský Kras.

Opatrenie 3.1.5 Zlepšiť pripravenosť obce pre podporu rozvoja obce a vytvoriť podmienky obce pre vlastné podnikanie

Aktivita 3.1.5.1 – Zvýšiť motiváciu a informovanosť vybranej skupiny obyvateľov (preukázaný záujem) o podnikanie,

Aktivita 3.1.5.2 – vypracovať podnikateľský zámer obce (podnikanie obce) v oblasti služieb obyvateľstvu,

Aktivita 3.1.5.3 – vybudovanie Tržnice v strede obce Ardovo,

Aktivita 3.1.5.4 - zvýšiť informovanosť obyvateľov obce o možnosti využívania jestvujúceho podnikateľského inkubátora v Rožňave

Aktivita 3.1.5.5 - podporovať vznik podnikateľského inkubátora v Plešivci s možnosťou využívania aj pre začínajúcich podnikateľov z obce

Opatrenie 3.1.6 Zatraktívniť programy a príležitosti pre kultúrne a športové vyžitie občanov obce a najmä mladých ľudí. Zlepšenie podmienok pre využívanie voľnočasových aktivít najmä pre mladých ľudí v oblasti voľnočasových aktivít, kultúry a športu. Inštitucionalizovať a organizačne zabezpečiť koordináciu a riadenie kultúry a športu v obci

Aktivita 3.1.6.1 vykonať prieskum potrieb, záujmov, očakávaní zo strany občanov

- ponúk futbalu, získania ľudí pre vedenie športu a kultúry, pre získavanie zdrojov
- potenciálu, ktorý môžu ponúknuť pre rozvoj kultúry a športu s cieľom oživenia

Aktivita 3.1.6.2 mobilizovať ľudské zdroje pre organizovanie kultúry a športu – iniciovať občianske združenie a nadšencov

- propagovať, organizovať návštevnosť a vybaviť posilňovňu (projekt)
- úprava okolia Ardovskej jaskyne s dobudovaním chýbajúcej infraštruktúry,

Aktivita 3.1.6.3 Vybudovať Multifunkčné ihrisko

Aktivita 3.1.6.4 Opraviť vzhľad miestneho kostola – národnej kultúrnej pamiatky – opravou strechy veže, kostola a sanáciou muriva fasády kostola,

Opatrenie 3.1.7 Podpora záujmových činností zameraných na uchovanie vidieckych tradícií

Aktivita 3.1.7.1 podpora záujmových činností zameraných na uchovanie vidieckych tradícií

- vybudovanie atrakcie cestovného ruchu – expozícia železnej cesty v obecných priestoroch,
- rekonštrukcia budovy NKP vo vlastníctve obce „Benkov dom“ a vytvorenie priestorov pre Dom ľudových tradícií, záujmovú činnosť a centra voľného času obce Ardovo.

Opatrenie 3.1.8 Zefektívnenie spolupráce subjektov ovplyvňujúcich rozvoj obce na obecnej, mikroregionálnej, regionálnej a cezhraničnej úrovni. Využiť prostriedky v oblasti regionálnej spolupráce ako nástroja rozvoja obce

Aktivita 3.1.8.1 Zefektívnenie spolupráce obce, združení a subjektov ovplyvňujúcich rozvoj obce

- prehodnotiť efektívnosť účasti obce v združeniach

- iniciovať pracovné stretnutie so združením mikroregiónu Domica hľadaniu nástrojov pre zefektívnenie spolupráce a výstupoch ovplyvňujúcich rast života v obci
- Výstavba Domu smútku – chýbajúca infraštruktúra
- zadefinovať spoločné záujmy s partnermi v okolí a cezhraničnej spolupráce a realizovať spoločné projekty a aktivity pre výrazný rast obecných aktivít (projekt)
- aplikovať nové formy komunikácie s občanmi a využiť aktívny čas občanov pre hmatateľný rast života v obci. Nezahľcovať sa nepodstatnými činnosťami a tak strácať produktívny čas na plnenie podstatných činností.

3.2 Strategická prioritná oblasť č. 2 Sociálna oblasť, zdravotníctvo vzdelávanie a školstvo

Opatrenie 3.2.1 Využiť objekty obce pre poskytovanie potrebných služieb sociálnej starostlivosti a pre stretávanie sa dôchodcov a starých ľudí (DD, stacionár, Klubu dôchodcov, vývarovňa.) Zabezpečenie služieb sociálnej starostlivosti o starých občanov.

Aktivita 3.2.1.1 – prehodnotiť aktuálnosť štúdie využitia objektov obce pre účely ubytovne, najmä pre starých a chorých, nevládných ľudí, pre poskytovanie služieb sociálnej starostlivosti, pre účely jedálne, vývarovne so širšou, ako obecnou pôsobnosťou,

Opatrenie 3.2.2 Znížiť vandalizmus najmä mladých ľudí vytvorením podmienok pre ich využívanie voľného času. Zvýšenie ochrany a bezpečnosti majetku obce a občanov.

Aktivita 3.2.2.1 - realizovať prieskum medzi mladými ľuďmi, aké sú ich potreby a očakávania pre využívanie voľného času,

Aktivita 3.2.2.2 – pripraviť a realizovať informačné a osvetové aktivity (napr. využitie porovnávajúcich informácií z iných obcí, regiónu, realizovať aspoň dve osvetové aktivity pre deti, mládež a rodičov),

Aktivita 3.2.2.3 – stanoviť indikátory merateľnosti vandalizmu v obci pre sledovanie zlepšenia, podľa miery zhoršovania stavu

Opatrenie 3.2.3 Cieľavedome, komplexne a koordinovane pôsobiť na príčiny a podmienky, ktoré umožňujú páchanie kriminality a inej protispoločenskej činnosti za účelom jej predchádzania, potláčania a zamedzovania.

Aktivita 3.2.3.1 - Znižovanie kriminality a inej protispoločenskej činnosti (najmä: závažná a organizovaná trestná činnosť; hospodárska a majetková trestná činnosť; korupcia a cezhraničná trestná činnosť,

Aktivita 3.2.3.2 – zvyšovanie bezpečnosti miest a obcí, zvyšovanie pocitu bezpečia obyvateľov a návštevníkov, prostredníctvom investícií súvisiacich so zvýšením bezpečnosti a prevencie proti vandalizmu na verejných priestoroch (montáž kamerových systémov a iných bezpečnostných prvkov). Zabezpečiť Kamerový systém v obci na ochranu majetku obce aj občanov.

Aktivita 3.2.3.3 – prevencia kriminality v rizikových skupinách (najmä: deti a mládež ženy, sociálne vylúčené komunity, t.j. nezamestnaní, bezdomovci, zdravotne a telesne postihnutí, osoby prepustené z výkonu trestu, recidivisti – boj proti recidíve,

Opatrenie 3.2.4 riešenie vzdelávacích aktivít miestneho obyvateľstva

Aktivita 3.2.4.1 Zlepšiť gramotnosť obyvateľstva pri získavaní informácií najmä z v obci dostupného internetu (obecná knižnica)

- pripraviť a realizovať vzdelávacie programy pre vybrané skupiny obyvateľov pre zlepšenie zručností pri využívaní internetu (projekt)
- Zvýšiť návštevnosť a využívanie obecnej knižnice

Aktivita 3.2.4.2 Zaviesť a zlepšiť signál internetu a mobilnej siete

- Pripraviť podmienky pre zavedenie optickej siete do obce,

Aktivita 3.2.4.3 Vytvoriť podmienky pre vydávanie novín (informačného bulletinu) na širšej ako obecnej úrovni

- v spolupráci s okolitými obcami a združením Domica hľadať možnosti vydávania informačného občasníka (projekt)

3.3 Strategická prioritná oblasť č. 3 Environmentálna oblasť

Opatrenie 3.3.1 Zabezpečiť ochranu životného prostredia budovaním environmentálnej infraštruktúry a odstrániť nelegálne skládky odpadov v katastri obce

Aktivita 3.3.1.1 – monitorovať skládky odpadov v ich začiatkoch

Aktivita 3.3.1.2 – uzavrieť zmluvu s oprávnenou organizáciou na likvidáciu skládky odpadov

Aktivita 3.3.1.3 – aktualizovať obecnú legislatívu vo väzbe na Program odpadového hospodárstva

Opatrenie 3.3.2 Zabezpečiť ochranu, obnovu a tvorbu zelenej infraštruktúry a charakteristický vzhľad krajiny v katastri obce

Ochrana životného prostredia budovaním environmentálnej infraštruktúry a zabezpečiť ochranu, obnovu a tvorbu zelenej infraštruktúry v katastri obce a revitalizácia zelene na verejných priestranstvách.

Aktivita 3.3.2.1 – budovanie prvkov zelenej infraštruktúry, tvorba, sfunkčňovanie a udržanie prvkov územných systémov ekologickej stability – biokoridory, biocentrá, interakčné prvky,

Aktivita 3.3.2.2 – zvyšovanie ekologickej stability územia, eliminácia bariérových prvkov, ekostabilizačné a proti erózne opatrenia v krajine,

Aktivita 3.3.2.3 – starostlivosť o nelesnú drevinovú vegetáciu vo voľnej krajine - vysádzanie stromoradií, brehových porastov a pod.,

Aktivita 3.3.2.4 – ochrana charakteristického vzhľadu krajiny, starostlivosť o historické krajinné štruktúry a ich rekonštrukcia (banské relikty, agrárne štruktúry - obnova terás, línii vegetácie, atď.),

Aktivita 3.3.2.5 – výsadba starých a krajových odrôd drevín,

Aktivita 3.3.2.6 – starostlivosť o významné krajinné prvky a pamätihodnosti na lokálnej úrovni.

Aktivita 3.3.2.7 – Úprava zelene miestneho parku

Opatrenie 3.3.3 Revitalizácia krajiny a opatrenia na zvyšovanie retenčnej schopnosti krajiny,

Aktivita 3.3.3.1 – obnova poškodených častí krajiny, revitalizácia a úprava vodných tokov, obnova remízok,

Aktivita 3.3.3.2 – likvidácia invázných druhov rastlín vrátane likvidácie invázných druhov pozdĺž vodných tokov po dohode so správcom toku,

Aktivita 3.3.3.3 – revitalizácia a údržba existujúcich verejných priestranstiev v rámci intravilánu obcí - regenerácia priestranstiev, zvýšenie podielu zelene, výsadba alejí, stromoradií, regenerácia a obnova zanedbaných trávnikovných plôch, ošetrovanie a údržba drevín, krov a trávnikovných a kvetinových plôch,

Aktivita 3.3.3.4 – komplexné riešenia nových verejných priestranstiev alebo ich častí v rámci intravilánu obce t.j. architektonické a dispozičné riešenie, sadovnícke riešenie, riešenie prvkov drobnej architektúry, následná starostlivosť a údržba priestranstva,

Opatrenie 3.3.4 zvýšiť uvedomenie občanov na zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľov a realizáciu programov environmentálnej výchovy,

Aktivita 3.3.4.1 – zrealizovať informačné aktivity smerom k verejnosti a mladým ľuďom,

Aktivita 3.3.4.2 – vypracovať propagačný materiál – publikácie s environmentálnou tematikou,

Aktivita 3.3.4.3 – zamerať sa na vzdelávanie a osvetu, tvorbu výstav, posterov, odborných besied a informačných akcií,

Aktivita 3.3.4.4 – zamerať sa na obnovu a zriaďovanie náučných expozícií, náučných a zážitkových chodníkov a lokalít, činnosti zamerané na udržiavanie tradičných spôsobov starostlivosti o krajinu, tradícií, realizáciu výchovno-vzdelávacích podujatí pre deti, mládež a širokú verejnosť.

3.4 Strategická prioritná oblasť č. 4 Poľnohospodárstvo, lesné a vodné hospodárstvo

Opatrenie 3.4.1 zabezpečenie vodovodu pre obyvateľov a potrebu obce

Aktivita 3.4.1.1 – zabezpečiť opravu vodovodu a vodného zdroja pre obec.

Opatrenie 3.4.2 Podporiť rozvoj alternatívneho poľnohospodárstva akceptujúceho podmienky ochrany územia

Zefektívnenie využívania pôdneho fondu

Aktivita 3.4.2.1 – nadviazať spoluprácu s vysokou školou poľnohospodárskou v Nitre a vytvoriť prostredníctvom diplomových prác návrhy využívania pôdneho fondu

Aktivita 3.4.2.2 – využiť pôdny fond v katastri obce na rozvoj alternatívneho poľnohospodárstva a rozvinúť širokú diskusiu o možnostiach využívania celého pôdneho fondu v obci,

IV Realizačná časť

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce na základe stanovených merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov. Táto časť obsahuje:

- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHSR, spôsob komunikácie, kooperácie a koordinácie,
- stručný popis komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám,
- systém monitorovania a hodnotenia,
- akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (n+2) - vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov.

Stratégia rozvoja obce Ardovo určila ciele, opatrenia a konkrétne úlohy na ich splnenie. Táto dlhodobá stratégia je rozpracovaná na realizačné kratšie obdobie vo forme akčného plánu.

Akčný plán rieši potreby najdôležitejších úloh a opatrení – prioritných problémov obce na 5 rokov.

Programová časť obsahuje:

1. zoznam opatrení a aktivít pre zabezpečenie realizácie priorít rozvoja obce
2. popis rozvojového opatrenia obce
3. priority a smery rozvoja obce podľa tematických odvetví, vrátane finančného plánu a zabezpečenia realizácie
4. časový postup prípravy a harmonogram realizácie
5. inštitucionálne a organizačné zabezpečenie
6. rozpočet a návrh zabezpečenia finančných zdrojov
7. monitorovanie a hodnotenie so stanovením merateľných ukazovateľov fyzických a finančných

Programový plán je riešený týmito prioritami - kapitolami:

Kapitola - Priorita č. 1: Rozvoj technickej infraštruktúry – kanalizácia a ČOV

Kapitola - Priorita č. 2: Rozvoj dopravnej infraštruktúry a chodníka pre peších

Kapitola - Priorita č. 3: Vybudovanie náučného chodníka

Kapitola - Priorita č. 4: Opraviť vzhľad NKP miestneho kostola

Kapitola - Priorita č. 5: Výstavba Domu smútku

Kapitola - Priorita č. 6: Tržnica v strede obce

Kapitola - Priorita č. 7: Vybudovanie Výhliadkovej veže

Priorita č. 1: Rozvoj technickej infraštruktúry – kanalizácia a ČOV

<p>3.1.1.1-3.1.1.5</p> <p>Kanalizácia a ČOV</p> <p>Aktivita (Opatrenie)</p>	<p>- zabezpečiť účinné čistenie odpadových vôd a napojenie domácností a iných objektov v obci na kanalizačnú sieť</p> <p>Úloha č. 1 – vytvorenie projektovej dokumentácie na výstavbu kanalizácie a čističky odpadových vôd v obci</p> <p>Úloha č. 2 – na základe projektovej dokumentácie zabezpečiť výstavbu kanalizácie a čističky odpadových vôd</p>
<p>Zdôvodnenie:</p>	<p>Základným predpokladom pre vytvorenie podmienok pre plnohodnotný život obyvateľov obce, ako aj pre podnikateľov a turistov je zlepšenie infraštruktúry v obci – vrátane technickej.</p> <p>Obec nemá dobudovanú kanalizáciu a čističku pre všetkých obyvateľov, preto je to pre obec prioritou.</p>
<p>Cieľ:</p>	<p>Cieľom je zlepšenie stavu životného prostredia v obci, a tým aj vytvorenie vhodných podmienok pre podnikanie v cestovnom ruchu – zlepšenie v oblasti ekonomickej a následne aj sociálnej.</p>
<p>Oprávnené výdavky:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Náklady spojené s projekčnou prípravou pre výstavbu kanalizácie a čističky odpadových vôd v obci 2. Náklady na realizáciu výstavby kanalizácie a čističky Odpadových vôd v obci
<p>Časový harmonogram:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktualizácia koncepcie projektovej prípravy 2018-2019 2. Vypracovanie projektovej dokumentácie 2019-2021 3. Výstavba kanalizácie a čističky odpadových vôd – rok 2021 – 2023
<p>Oprávnení žiadatelia:</p>	<p>Miestna samospráva, obec, mikroregión</p>
<p>Predpokladaný rozsah rozpočtu:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. cca 3.5 tis. EUR 2. cca 10 tis. EUR 3. cca 20.000.000,- EUR
<p>Zdroje financovania:</p>	<p>Obec, MŽP SR, štrukturálne fondy EÚ, Envirofond,</p>
<p>Osoba zodpovedná za realizáciu opatrenia:</p>	<p>Starosta obce: Daniel Fábíán</p>
<p>Monitorovacie ukazovatele:</p>	<p>dĺžka kanalizačnej siete, počet domácností napojených na splaškovú kanalizáciu, kvalitatívne ukazovatele vypúšťanej vody do recipienta</p>

Priorita č. 2: Rozvoj dopravnej infraštruktúry a chodníkov pre peších

<p>3.1.2.1 – 3.1.2.4 Oprava MK 3.1.2.4 Chodník popri ceste III. triedy Aktivita (Opatrenie)</p>	<p>- zabezpečiť opravu a rozvoj cestných komunikácií Úloha č.1– obnova, oprava a rekonštrukcia ciest – jestvujúcich miestnych komunikácií IV. triedy Úloha č.2– projekčná príprava a výstavba peších chodníkov, kanalizačných rigolov a miestnych komunikácií v obci Úloha č.3 – vybudovanie chodníka pozdĺž cesty II. triedy cez obec v spolupráci s Košickým samosprávnym krajom.</p>
<p>Zdôvodnenie:</p>	<p>V obci v súčasnosti nie sú dostatočne dobudované a udržiavané cesty a chodníky, je potrebná rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci a chodníkov a obnova a budovanie cestných kanalizačných rigolov. V zastavanom území obce vyčleniť verejný priestor pre vybudovanie peších chodníkov pozdĺž hlavnej komunikačnej siete, verejný priestor pre vybudovanie peších chodníkov pozdĺž všetkých jestvujúcich a navrhovaných miestnych ciest. Budovať jednostranné prípadne obojstranné pešie chodníky min. šírky 1,5 m v súlade so STN 73 6110. V blízkosti zariadení občianskej vybavenosti budovať zelené plochy a ohraničujúce obrubníkové chodníky.</p>
<p>Cieľ:</p>	<p>Cieľom je zlepšenie dopravnej infraštruktúry v obci, a tým aj vytvorenie vhodných podmienok pre život a zlepšenie podmienok bývania v obci. Zároveň podnikanie v cestovnom ruchu – zlepšenie v oblasti dopravy, komunikácií, ekonomickej a následne aj sociálnej oblasti</p>
<p>Oprávnené výdavky:</p>	<p>1. Náklady spojené s projekčnou prípravou 2. Náklady na realizáciu rekonštrukcie miestnych komunikácií a chodníkov. 3. Náklady na projektovú prípravu, verejné obstarávanie a vybudovanie chodníka pozdĺž štátnej cesty II. triedy pozdĺž celej obce</p>
<p>Časový harmonogram:</p>	<p>1. Projektová príprava chodníkov a kanalizačných rigolov - 2018 – 2020, 2. Oprava a rekonštrukcia ciest, miestnych komunikácií a chodníkov 2019 – 2023. 3. Projektová príprava a výstavba chodníka pri ceste III. triedy pozdĺž obce s označenými prechodmi pre chodcov - 2019 - 2023.</p>
<p>Oprávnení žiadatelia:</p>	<p>Miestna samospráva, obec, mikroregión</p>
<p>Predpokladaný rozsah rozpočtu:</p>	<p>1. cca 8.000,-EUR 2. cca 40.000,-EUR 3. cca 140.000,-EUR</p>
<p>Zdroje financovania</p>	<p>Obec, štrukturálne fondy EÚ, PPA, MŽP SR, KSK</p>
<p>Osoba zodpovedná za realizáciu opatrenia:</p>	<p>Starosta obce: Daniel Fábíán</p>
<p>Monitorovacie ukazovatele:</p>	<p>dĺžka opravených ciest, dĺžka zrekonštruovaných chodníkov, zrekonštruovaná, opravená a vyčistená dĺžka cestných rigolov, dĺžka nových chodníkov, zníženie počtu nehôd chodcov.</p>

Priorita č. 3: Výstavba Náučného turistického chodníka

3.1.4.8 Aktivita Náučný chodník (Opatrenie)	- podpora tvorby produktov cestovného ruchu a zvyšovanie kvality poskytnutých služieb návštevníkom obce Úloha č. 1 – Výstavba Náučného chodníka Úloha č. 2 – Vybudovanie priestorového informačného systému v obci Úloha č. 3 – Vybudovanie cyklotrasy a peších turistických trás.
Zdôvodnenie:	V súčasnosti majú návštevníci obce nedostatočné možnosti športovo – rekreačného vyžitia aj jestvujúce zariadenia je potrebné zrekonštruovať a vybudovať pre potreby aktívneho trávenia voľného času. V regióne obci chýbajú pešie trasy, cyklotrasa a Náučný chodník, ktorý bude priťahovať návštevníkov – turistov pre ktorých môže ponúknuť turistický pobyt a udržať návštevníkov. Obec preto plánuje vytvoriť podmienky pre letnú a zimnú turistiku, s príslušnou technickou infraštruktúrou a potrebnými službami.
Cieľ:	Zabezpečenie predĺženia turistickej sezóny vybudovaním multifunkčného ihriska, parku a ihriska pre deti, náučných chodníkov, ubytovacích zariadení a potrebných služieb v rámci stratégie vidieckej turistiky v obci. Úprava zelene centra obce a dobudovaním prvkov drobnej záhradnej architektúry. Vybudovanie atrakcie cestovného ruchu. Oprava kostola sanáciou muriva a podláh. Zlepšenie služieb v cestovnom ruchu.
Oprávnené výdavky:	1. náklady spojené s projekčnou prípravou, 2. náklady spojené s realizáciou výstavby náučného chodníka, 3. náklady spojené s realizáciou jednotlivých atraktivít na trase NCH.
Predpokladaný harmonogram prác:	1. Projekčná príprava rok 2018-2020 2. Realizácia výstavby NCH rok 2019-2025 3. Realizácia jednotlivých atraktivít na trase NCH rok 2019-2030
Oprávnení žiadatelia:	Miestna samospráva, obec, mikroregión, podnikateľské subjekty
Predpokladaný rozsah rozpočtu:	Úloha č.1 – projektová dokumentácia - cca 2.000,- EUR. Úloha č.2 - Výstavba NCH a IS – 15.000,- Eur Úloha č.3 – Výstavba atraktivít + sprístupnenie pamiatok – 500 tis Eur
Zdroje financovania:	Obec, MŽP SR, Program obnovy dediny, PPA – rozvoj vidieka, štrukturálne fondy EÚ, podnikatelia, združenia, Štátne finančné prostriedky- MF SR, UV SR, MV SR.
Zodpovedná osoba :	Starosta obce: Daniel Fábíán
Monitorovacie ukazovatele:	počet návštevníkov, počet prenocovaní, počet vytvorených ponúk a atraktivít cestovného ruchu

Priorita č. 4: Oprava vzhľadu miestneho kostola – Národnej kultúrnej pamiatky (NKP)

<p>3.1.6.4 Oprava strechy a fasády veže s kostolom</p> <p>Aktivita (Opatrenie)</p>	<p>- zabezpečiť projektovú dokumentáciu a opravu strechy a fasády kostola, ktorý je NKP a je vo vlastníctve obce Ardovo.</p> <p>Úloha č. 1 – vytvorenie projektovej dokumentácie na opravu miestneho kostola v obci.</p> <p>Úloha č. 2 – na základe projektovej dokumentácie zabezpečiť realizáciu opravy kostola v obci.</p>
<p>Zdôvodnenie:</p>	<p>Základným predpokladom pre vytvorenie podmienok pre zlepšenie celkového vzhľadu kostola ako národnej kultúrnej pamiatky je najprv jeho záchrana – opravou najnutnejších problematických závad t. j. strechy a podestových podbíjaných častí výstupkov strechy veže, potom oprava krytiny strechy a výmena dosák podbíjanej časti strechy ako aj opravy oplechovania a olištovania okraja strechy kostolnej veže. Potom je potrebné sa zamerať na obnovu NKP strechy kostola a veže výmenou plechovej strechy za krytinu drevený šindel a opravu fasády kostola a veže. Obec ako vlastník nehnuteľnosti zabezpečí záchranu NKP pre rozvoj cestovného ruchu v obci, ako aj zlepšenie infraštruktúry v obci – vrátane technickej. Obec sprístupní návštevnosť tejto pamiatky pre turistov a návštevníkov regiónu.</p>
<p>Cieľ:</p>	<p>Cieľom je zlepšenie stavu vyhradeného historického objektu a obecných verejných priestorov pre vybudovanie kultúrneho zariadenia. Jeho záchranou a obnovou sa sprístupní vstup návštevníkov. Tým sa turisti budú oboznamovať s jeho históriou, pozoruhodnosťami a tiež súvisiacou históriou obce. V kostole je zaujímavý oltár so zabudovanou kazateľnicou a orgán. Vo veži je pozoruhodný historický zvon. Tieto zvláštnosti budú prvkami stálej expozície pri návštevách turistov.</p>
<p>Oprávnené výdavky:</p>	<p>1. Náklady spojené s projekčnou prípravou a verejným obstarávaním pre úpravu verejného priestranstva.</p> <p>2. Náklady na realizáciu záchrany a obnovy kostola a veže v obci.</p>
<p>Časový harmonogram:</p>	<p>1. Vypracovanie projektovej dokumentácie – 2019 - 2025.</p> <p>2. Obnova historickej budovy kostola a veže + bleskozvod – národnej kultúrnej pamiatky v obci Ardovo – rok 2020 -2030.</p>
<p>Oprávnení žiadatelia:</p>	<p>Miestna samospráva, obec, mikroregión</p>
<p>Predpokladaný rozsah rozpočtu:</p>	<p>1. cca 1.500,- EUR</p> <p>2. cca 145.000,- EUR</p>
<p>Zdroje financovania:</p>	<p>Obec, PPA MPoD SR, MK SR, MF SR, UV SR</p>
<p>Osoba zodpovedná za realizáciu opatrenia:</p>	<p>Starosta obce: Daniel Fábíán</p>
<p>Monitorovacie ukazovatele:</p>	<p>počet návštevníkov a návštevnosť obce, počet zachránených druhov historickej kultúrnej infraštruktúry, ročné % využitia priestorov turistami a občanmi obce, počet vytvorených ponúk a atraktivít cestovného ruchu udržateľnosť pobytu návštevníkov v regióne.</p>

Priorita č. 5: Výstavba Domu smútku

<p>5.1. Rozvojové ciele 5.1.1. Zlepšenie infraštruktúry obce Ardovo</p>	<p>- vybudovanie Domu smútku pred vstupom do obce Ardovo Úloha č. 1 – vytvorenie projektovej dokumentácie a verejného obstarávania na vybudovanie Domu smútku v Ardove, Úloha č. 2 – Realizácia výstavby DS v priestoroch obce Ardovo pri otvorenom vstupe z miestnej komunikácie, na pozemku vo vlastníctve obce.</p>
<p>Zdôvodnenie: 5.1.1.1. Vybudovanie Domu smútku</p>	<p>Výstavba Domu smútku si vyžaduje súčasná ponuka miestnych služieb pre obyvateľstvo nakoľko miestna časť obyvateľstva je prestárla a súčasná situácia si vyžaduje zariadenie s uložením zosnulých v mraziacom zariadení. Dom smútku bude spĺňať hygienické predpisy a prístrešok pred nepriaznivým poveternostným počasím. Riešenie jednotlivých priestorov, WC a sociálnych miestností bude dopĺňať technickú infraštruktúru nutnú k uspokojeniu potrieb občanov. Dom smútku bude realizovaný pre všetkých občanov obce bez nákladov za uloženie. Poplatky budú iba za spotrebovanú elektrinu na mraziace účely. Obec využije priestor v určenej časti obce blízko cintorína. V areáli bude priestor pre posedenie a spoločenské podujatia, ktorá je pre obec prioritou.</p>
<p>Cieľ: 3.1.8.1 Aktivita Dom smútku v obci Ardovo (Opatrenie)</p>	<p>Z hľadiska plnenia cieľa ide o zvyšovanie ponuky pre občanov obce a ich návštevníkov, kde budú vytvorené podmienky pre spoločenskú a obradovú činnosť v rámci smútočných posedení. Priestory budú doplnené parkovým zariadením s lavičkami, prístreškom s urnovým priestorom, kvetinovými záhonmi, rekultiváciou zelene, úpravou existujúcich drevín a zriadenie nového prístupového chodníka. Tým sa vytvorí vhodné podmienky pre spoločenský život v obci Ardovo – zlepšenie v oblasti ekonomickej a následne aj sociálnej pre občanov.</p>
<p>Oprávnené výdavky:</p>	<p>1. náklady spojené s projekčnou prípravou uvedených úloh a verejného obstarávania na dodávateľa stavebných prác, 2. náklady realizačné na výstavbu Domu smútku.</p>
<p>Časový harmonogram :</p>	<p>1. vypracovať projektovú dokumentáciu tržnice - 2018-2020 2. realizácia verejného obstarávania na dodávateľa stavebn. prác 2024, 3. realizácia výstavby tržnice v centre obce 2024-2025</p>
<p>Oprávnení žiadatelia:</p>	<p>Miestna samospráva, obec</p>
<p>Predpokladaný rozsah rozpočtu:</p>	<p>1. projektová dokumentácia cca 2 tis. EUR 2. verejné obstarávanie cca 1,5 tis. EUR 3. realizácia Domu smútku cca 200 tis. EUR</p>
<p>Zdroje financovania</p>	<p>Obec, štrukturálne fondy EÚ, MŽP SR, Envirofond, regionálny rozvojový fond KSK, MH SR, PPA</p>
<p>Osoba zodpovedná za realizáciu opatrenia:</p>	<p>Starosta obce: Daniel Fábíán</p>
<p>Monitorovacie ukazovatele:</p>	<p>Návratnosť vlozenej investície v rokoch zvýšenie návštevnosti a prevádzky tržnice, zvýšenie ekonomických príjmov obce, zlepšenie vzhľadu obce</p>

Priorita č. 6: Výstavba Tržnice v strede obce Ardovo

<p>3.1.5.3 Aktivita Tržnica v obci Ardovo (Opatrenie)</p>	<p>- vybudovanie Tržnice v centre obce Ardovo Úloha č. 1 – vytvorenie projektovej dokumentácie a verejného obstarávania na vybudovanie trhoviska v obci Ardovo, Úloha č. 2 – Realizácia výstavby tržnice v priestoroch v centre obce Ardovo pri otvorenom exteriérovom javisku, na pozemku vo vlastníctve obce.</p>
<p>Zdôvodnenie:</p>	<p>Výstavba tržnice si vyžaduje súčasná ponuka predávania tovarov a výrobkov nakoľko stála obchodná prevádzka je nestabilná. Tržnica by bola formou rozmiestnenia krytých a uzavretých prístreškov a potom by nasledovalo dobudovanie a rozširovanie priestorového usporiadanie jednotlivých výdajných prístreškov. Riešenie jednotlivých priestorov, WC a sociálnych miestností bude dopĺňať technickú infraštruktúru nutnú k uspokojeniu potrieb občanov, kupujúcich a predávajúcich. Tržnica bude realizovaná pre všetkých občanov obce. Obec využije priestor v centrálnej časti obce pre vybudovanie trhoviska a akejsi centrálnej oddychovej zóny pre posedenie, oddych, kultúrne a spoločenské podujatia, ktorá je pre obec prioritou.</p>
<p>Cieľ:</p>	<p>Z hľadiska plnenia cieľa ide o zvyšovanie ponuky pre občanov obce a ich návštevníkov, kde budú vytvorené podmienky pre obchodnú činnosť, ukážky výroby remeselných výrobkov a podnikateľskú činnosť. Obec bude ponúkať tieto priestory pre prezentáciu remesiel, výrobu vidieckych výrobkov a prezentáciu ľudovej vidieckej kuchyne a gastronómie. Priestory budú doplnené parkovým zariadením s lavičkami, novopostaveným altánkom, kvetinovými záhonmi, rekultiváciou zelene, úpravou existujúcich drevín a zriadenie nového chodníka budovaného lesoparku. Tým sa vytvoria vhodné podmienky pre podnikanie v cestovnom ruchu – zlepšenie v oblasti ekonomickej a následne aj sociálnej pre občanov.</p>
<p>Oprávnené výdavky:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. náklady spojené s projekčnou prípravou uvedených úloh a verejného obstarávania na dodávateľa stavebných prác, 2. náklady realizačné na výstavbu tržnice a prístreškov.
<p>Časový harmonogram :</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vypracovať projektovú dokumentáciu tržnice - 2018-2020 2. realizácia verejného obstarávania na dodávateľa stavebn. prác 2020, 4. realizácia výstavby tržnice v centre obce 2020-2025
<p>Oprávnení žiadatelia:</p>	<p>Miestna samospráva, obec</p>
<p>Predpokladaný rozsah rozpočtu:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. projektová dokumentácia cca 2 tis. EUR 2. verejné obstarávanie cca 1,5 tis. EUR 3. realizácia tržnice s oddychovým parkom cca 50 tis. EUR
<p>Zdroje financovania</p>	<p>Obec, štrukturálne fondy EÚ, MŽP SR, Envirofond, regionálny rozvojový fond KSK, MH SR, PPA</p>
<p>Osoba zodpovedná za realizáciu opatrenia:</p>	<p>Starosta obce: Daniel Fábíán</p>
<p>Monitorovacie ukazovatele:</p>	<p>Návratnosť vložennej investície v rokoch zvýšenie návštevnosti a prevádzky tržnice, zvýšenie ekonomických príjmov obce, zlepšenie vzhľadu obce</p>

Priorita č. 7: Výstavba Vyhliadkovej veže

<p>7.4 Rozvojové ciele 7.4.3. Podporiť rozvoj vidieckeho turizmu-Aktivita 7.4.3.5. Výstavba Vyhliadkovej veže (Opatrenie)</p>	<p>- výstavba Vyhliadkovej veže, vytvorenie nového produktu turizmu, ktorý bude mať adrenalinový charakter a bude súčasťou budovaného lesoparku. Vytvorí lepšie, nové, vyhovujúce podmienky pre aktívne trávenie voľného času, najmä v obci a mikroregióne, v ktorom nie je dostupnosť takéhoto typu turistickej atraktivity. Zvýši dostupnosť vyhliadkovej veže a jej využitia pre širokú verejnosť a vytvorí ďalšie predpoklady pre športové aktivity organizované obcou. Verejné priestranstvo, na ktorom sa bude stavať novostavba vyhliadkova veža sa nachádza v katastri obce Ardovo na parcele č. E 176, C KN 435/1. Vlastníkom je obec Ardovo. Úloha č. 1 – vypracovanie projektovej dokumentácie Úloha č. 2 – verejné obstarávanie dodávateľskej organizácie Úloha č. 3 – realizácia stavebných prác.</p>
<p>Zdôvodnenie:</p>	<p>Výstavba vyhliadkovej veže je plánované v obci v ktorej nie je dostupná vyhliadka tohto typu a na planine NP Slovenský kras poskytne priestorové pozorovania a široké vyhliadky. Vyhliadková veže pre turistov v katastri obce Ardovo sa stane verejným priestranstvom. Zastavaná plocha objektu 7,35 m2 je vzdialená od cesty III. triedy asfaltovej komunikácie 15,649 m po lesnej ceste. Budova je dvojpodlažná. Hlavný tvar pôdorysu budovy je v tvare uzavretého kruhu. Hlavné rozmery na prízemí má priemer 2,8 m a na najvyššom mieste 5,15 m. Vyhliadková veža je vysoká 17,20 m a má 5 úrovní podesty a posledná vyhliadková plošina s výplňou zábradlia vo výške 16,00 m od úrovne podlahy. Prístupová plocha bude 17,81 m2. Vyhliadková veža bude pre verejnosť dostupná a nebude určená na komerčné účely. Podmienky využitia budú bezodplatné a nachádza sa v obci, ktorá je v najmenej rozvinutom okrese.</p>
<p>Cieľ: 3.1.4.9. VVýstavba Vyhliadkovej veže</p>	<p>Cieľom je napomôcť rozvoju turistiky a športu v obci, mikroregióne a Národnom parku Slovenský kras. V súčasnosti nie je v Národnom parku Slovenský kras dostupná vyhovujúca vyhliadková veža, ktorá ponúka široký pozorovací záber. Zámerom je podpora výstavby technickej infraštruktúry lesoparkov a adrenalinové turistické prvky slúžiace predovšetkým pre deti a mládež.</p>
<p>Oprávnené výdavky:</p>	<p>1. Náklady na projektovú dokumentáciu a verejné obstarávanie zhotoviteľa, 2. Náklady na realizáciu – výstavbu vyhliadkovej veže.</p>
<p>Časový harmonogram:</p>	<p>1. Vypracovanie projektovej dokumentácie a VO 2018 – 2024 2. Realizácia výstavby vyhliadkovej veže 2024 – 2026</p>
<p>Oprávnení žiadateľa:</p>	<p>Miestna samospráva, obec</p>
<p>Predpokladaný rozsah rozpočtu:</p>	<p>Úloha č. 1 = cca 2.000,- Eur Úloha č. 2 = cca 2.500,- Eur Úloha č. 3 = cca 120.000,- Eur</p>
<p>Zdroje financovania:</p>	<p>Obec, UV SR, MF SR, MV SR, štrukturálne fondy EÚ, PPA</p>
<p>Osoba zodpovedná za realizáciu opatrenia:</p>	<p>Starosta obce: Daniel Fábán</p>
<p>Monitorovacie ukazovatele:</p>	<p>počet návštevníkov a návštevnosť obce, ročné % využitia priestorov turistami a občanmi obce, počet vytvorených ponúk a atraktivít cestovného ruchu, udržateľnosť pobytu návštevníkov v regióne.</p>

V. Finančná časť

Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce.

Táto časť obsahuje:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR,
- model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce,
- hodnotiacu tabuľku pre výber projektov.

Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce. Táto časť obsahuje:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR,
- model viac zdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce.

Postupovalo sa podľa metodiky, a to nasledovne:

- Riadiaci tím zabezpečil spracovanie finančnej časti vo forme indikatívneho finančného plánu PHSR.
- Návrh finančnej časti sa prerokoval v pracovnej skupine.
- Schválený indikatívny rozpočet sa zapracuje do programového rozpočtu samosprávy a ďalších záväzných dokumentov.
- Riadiaci tím zabezpečil rozpracovanie Indikatívneho finančného plánu do akčného plánu.

ZÁVER

Dokument PHSR obce Ardovo je rozvojový dokument obce – vyjadruje víziu rozvoja obce založenú na výsledkoch strategického plánovania.

PHSR obce Ardovo je strednodobý programovací dokument s časovým horizontom 7 - 12 rokov. Tento programovací dokument bol spracovaný ako podporný dokument pre stanovenie prioritných rozvojových oblastí, strategických cieľov, priorít, opatrení a aktivít rozvoja obce Ardovo.

Z hľadiska štruktúry PHSR obce Ardovo je rozčlenený na 5 častí:

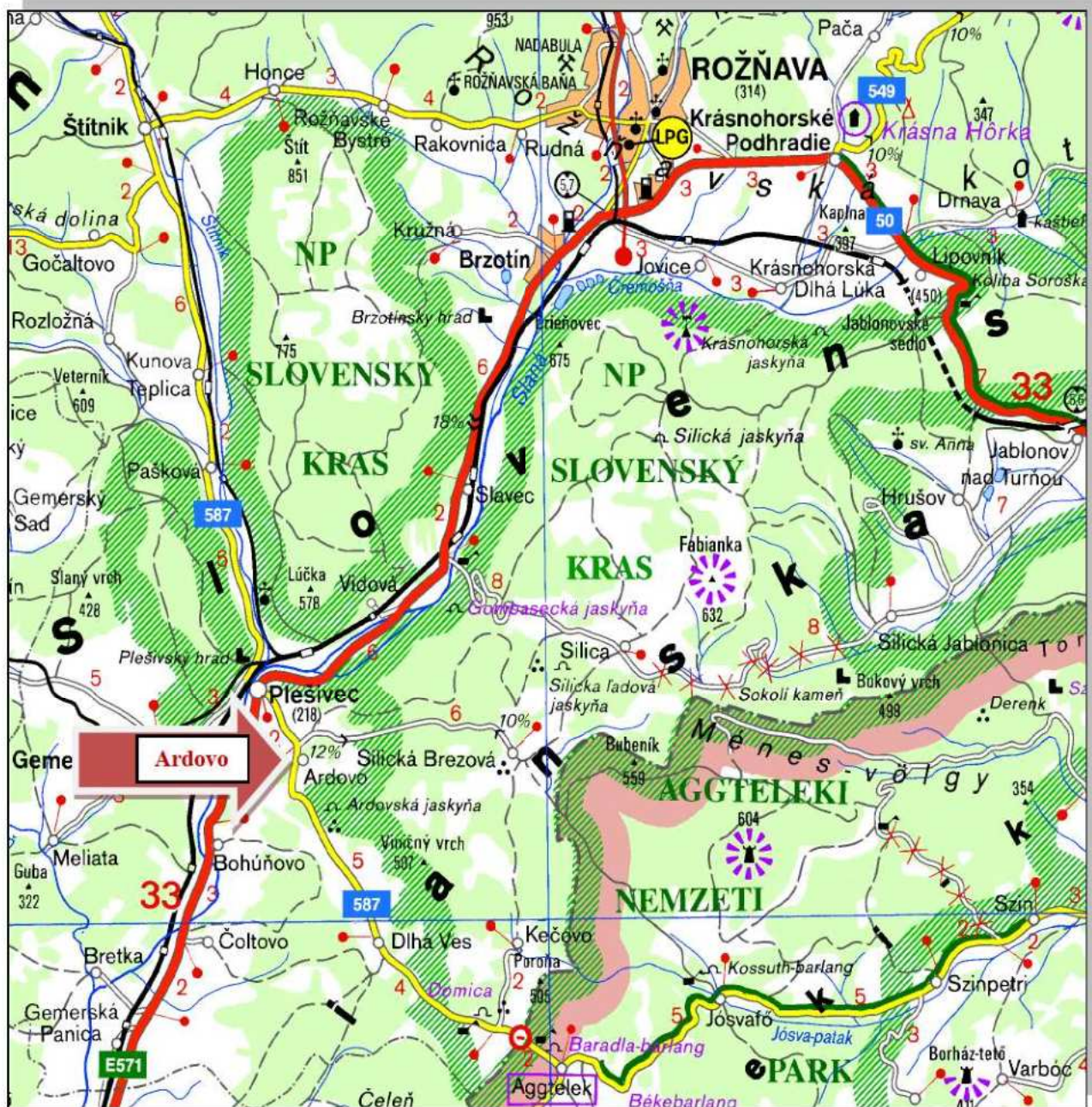
- v prvej časti je podrobne analyzovaný reálny stav jednotlivých oblastí územia obce;
- druhá časť je strategická, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jeho vnútorných špecifik a určí hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia;
- tretia časť je programová časť, ktorá obsahuje strategické prioritné rozvojové oblasti obce, definovanie strategických cieľov pri jednotlivých prioritných oblastiach, priority, zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce;
- štvrtá časť programového dokumentu je realizačná časť, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce; táto časť obsahuje aj akčný plán rozvoja obce Ardovo na obdobie 2018-2030;
- posledná časť je finančná časť, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít programu rozvoja obce.

Vykonateľnosť jednotlivých opatrení a tým dosiahnutie stanovených cieľov bude závisieť od mnohých faktorov. Najkritickejším prvkom je finančná náročnosť jednotlivých priorít.

Schválený PHSR obce Ardovo je otvorený dokument, ktorý sa môže dopĺňať o nové priority, opatrenia a aktivity, resp. môžu sa niektoré opatrenia a aktivity rušiť. PHSR obce Ardovo schvaľuje Obecné zastupiteľstvo v Ardove. Monitorovanie a hodnotenie PHSR obce Ardovo realizuje Obecné zastupiteľstvo v Ardove. Riadiaci tím zabezpečí finalizáciu dokumentu a jeho predloženie zastupiteľstvu na schválenie.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ardovo bol prerokovaný a schválený v Obecnom zastupiteľstve.

.....
Daniel Fábíán
starosta obce Ardovo

Mapa NP Slovenský Kras

Obec Ardovo sa nachádza na ceste II/587 medzi Plešivcom a Domicou.

Pohľad do obce Ardovo z okna veže kostola

Kostol je Národná kultúrna pamiatka (NKP) – pohľad na oltár s kazateľnicou

Ardovská jaskyňa

Ardovo – kostol evanjelickej cirkvi augsburského vyznania vo vlastníctve obce Ardovo

Sedliacky dom

Mátevov dom

Povinné prílohy PHSR

Príloha č. 1 - Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PHSR

Zoznam členov Riadiaceho tímu

Daniel Fábián - starosta obce Ardovo

Zoznam členov pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PHSR

Obecné zastupiteľstvo:

Andrea Krokovaiová

Attila Fábián

Arpád Skokan

Robert Kanyitúr

Viliam Leskovianský

Príloha č. 2 - Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR (východiskové strategické a koncepcné dokumenty, súvisiaca legislatíva)

Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov				
Názov dokumentu / Zdroj dát	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Oblasť dát/téma	Webová stránka
Národná stratégia regionálneho rozvoja SR (NSRR)	2030	národná		www.mindop.sk
Program rozvoja vidieka SR	2020	národná		www.mpsr.sk
PHSR Ardovo 2005	2030	lokálna		
Územný plán obcí		regionálna		
Metodika na vypracovanie PHSR obce/obcí/VUC (v zmysle novely zákona o podpore regionálneho rozvoja schválenej vládou SR 18. júna 2014)		národná		
Štatistický úrad SR			Demografia	www.statistics.sk
Štatistický úrad SR			Bývanie	www.statistics.sk
Štatistický úrad SR			Školstvo a vzdelávanie	www.statistics.sk
Štatistický úrad SR			Zdravotníctvo	www.statistics.sk
Štatistický úrad SR			Sociálna starostlivosť	www.statistics.sk
Štatistický úrad SR			Ekonomická situácia	www.statistics.sk
ÚPSVaR			Nezamestnanosť	www.upsvar.sk
Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja		národná	Regionálny rozvoj	

Príloha č. 3 - Zoznam skratiek použitých v PHSR

CR	Cestovný ruch
ČOV	Čistička odpadových vôd
DHZ	Dobrovoľný hasičský zbor
El.	Elektrická energia
EFRR	Európsky fond regionálneho rozvoja
EPFRV	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka
ERDF	Európsky fond regionálneho rozvoja
ESF	Európsky sociálny fond
EÚ	Európska únia
CHVO	Chránená vodohospodárska oblasť
IBV	Individuálna bytová výstavba
KD	Kultúrny dom
KO	Komunálny odpad
KÚ	Katastrálne územie
MV SR	Ministerstvo vnútra SR
MDVRR SR	Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR
MR	Maďarská republika
MŠ	Materská škola
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia
NP	Národný park
NUTS	Spoločná nomenklatúra územných jednotiek pre štatistické účely
OcÚ	Obecný úrad
OP	Operačný program
OZ	Obecné zastupiteľstvo
PD	Podielnícke družstvo
PHO	Pásma hygienickej ochrany
POH	Program odpadového hospodárstva
PHSR	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
SAD	Slovenská autobusová doprava
SHR	Samostatne hospodáriaci roľníci
SHMÚ	Slovenský hydrometeorologický ústav
SODB	Sčítanie obyvateľov, domov a bytov
SR	Slovenská republika
STN	Slovenská technická norma
ŠFRB	Štátny fond rozvoja bývania
ŠR	Štátny rozpočet
ŠÚ	Štatistický úrad
ŠÚJ	Štatistická územná jednotka
TV	Televízny
ÚPSVaR	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
VO	Verejné osvetlenie
VK	Verejná kanalizácia
VÚC	Vyšší územný celok
ZŠ	Základná škola
ŽP	Životné prostredie